

Адыгеим и Лышхъхъэ кызыыхъугъэ мафэмкIэ кыфэгугушIуагъэх

Урысые Федерацием и ЛытэкIо палатэ и Тхьаматэу С. Степашины:

«Лытэныгъэ зыфэсшIырэ Аслъан Кытэ ыкIор!

Опытшхо зилэ пашэу ыкIи политик лшэу уыт. Республикэм узэрипатэм елпытыгъэу кIэралыгъо Iофыр дэгъоу зэрэбгъэацIэрэмкIэ лытэныгъэ инрэ осэшхорэ кыпфашIы. Адыгеим иэкономикэрэ исоциальнэ лъэныкъорэ тапэкIэ хэхъоныгъэ ягъэшIыгъэным, лъэпкIэ зэгурIоныгъэр кыизэтэгъэнэжыгъэным тапэкIи узэрадэлэжьэщтым сицыхъэ тель.

Псауныгъэ пытэ уилэнэу, пкIуачIэ кыкIимычинэу, лъэныкъуабэ кыизэлпызыубытырэ Iофэу бгъэацIэрэм тапэкIи гъэхъэгъэшхорэ щыпшIынхэу пфэсэлэ. Ори, кыппэблагъэхэми насыпрэ щылэкIэ-псэукIэ дэгъурэ шъуилэнэу сышъуфэлъало».

БлэкIыгъэ тхьамафэм калэу Москва официальнэ Iофтхъэбзэ заулэ щыкIозэ, Д. Медведевыр, С. Нарышкиныр ыкIи В. Володиныр ашхъэкIэ Адыгеим и Лышхъхъэ кыфэгугушIуагъэх.

Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэлукIэ ФедерациемкIэ и Совет хэтхэу В. Шверикасрэ М. Хъопсэрыкъомрэ, Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэлукIэ и Къэралыгъо Думэ и депутатэу Р. Натхьом телеграммэхэр ТхьакIушынэ Аслъан кыфагъэхъыгъэх.

ТхьакIушынэ Аслъан кыфэгугушIуагъэх УФ-м и Правительствоэ и Тхьаматэ игуадзэу Д. Козак, УФ-м щынэгончъэнымкIэ и Совет исекретарэу Н. Патрушевыр, УФ-м щынэгончъэнымкIэ и Федеральнэ къулыкIу ипашэу А. Бортниковыр, УФ-м ухъумэнымкIэ иминистрэу, Дзэм игенералэу С. Шойгу, УФ-м и Президент илпылIгъоу А. Фурсенкэр, УФ-м и Къэралыгъо Думэ лъэпкIэхэм яIофхэмкIэ и Комитет и Тхьаматэу Г. Сафаралиевыр, УФ-м и Гупчэ банк и Тхьаматэу Э. Набиули-нар, УФ-м цыфым ифитыныгъэхэмкIэ и Уполномоченнэу В. Лукиныр, УФ-м спортымкIэ иминистрэу В. Мутко, Краснодар крайм иадминистрацие ипашэ игуадзэу, Пшызэ шьолпыр икIэзэкIыдзэ иатаманэу Н. Долуда, КПРФ-м ифракциеу УФ-м и Къэралыгъо Думэ щылэм ипашэу, КПРФ-м и Гупчэ комитет и Тхьаматэу Г. Зюгановыр, УФ-м и Къэралыгъо Думэ и Тхьаматэ игуадзэу, партиеу «Единэ Россием» и Генеральнэ Совет исекретарэу С. Неверовыр, Республикэу Беларусь и Чрезвычайнэ, и Полномочнэ лIыкIоу УФ-м щылэ И. Петришенкэр, зэлухыгъэ Iахъэхэлъ обществэу «Газпром» зыфилорэм иправление итхьаматэу А. Миллер ыкIи нэмыкIхэр.

Адыгеим и Лышхъхъэ ыныбжэ илъэс 66-рэ зэрэхъугъэм фэшI джащ фэдэу хэгъэгум ишьолпырхэм япашэхэри кыфэгугушIуагъэх: Хабаровскэ крайм игубернаторэу В. Шпорт, Мурманскэ

(ИкIэух я 2-рэ н. ит).

Бэдзэогъум и 12-м Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэу ТхьакIушынэ Аслъан ыныбжэ илъэс 66-рэ зэрэхъугъэр хигъэунэфыкIыгъ. Къэралыгъом иапшэрэ IэнатIэхэр зылыгъхэр, хабзэм ифедеральнэ къулыкIуэхэм япашэхэр, Урысые Федерацием и Президент иполномочнэ лIыкIохэу федеральнэ койхэм ащылэхэр ыкIи Урысые Федерацием ишьолпырхэм япашэхэр тиреспубликэ и Лышхъхъэ кыфэгугушIуагъэх.

зыпыл ащ фэдэ къэралыгъо IэнатIэхом тапэкIи гъэхъагъэхэр зэрэщыпшIытхэм, шIуагъэ кытэу узэрэщылэжьэщтым сицыхъэ тель.

Ори, кыппэблагъэхэми псауныгъэ пытэ, щылэкIэ-псэукIэ дэгъу шъуилэнэу, гухэлъэу шъуилэхэр зэкIэ кыжъудэхъунхэу шъуфэсэлэ».

Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэлукIэ и Къэралыгъо Думэ и Тхьаматэу С. Нарышкиныр кызырэфэгугушIуагъэр:

«Лытэныгъэ зыфэсшIырэ Аслъан Кытэ ыкIор!

Укызыыхъугъэ мафэм фэшI сыпфэгугушIо!

2006-рэ илъэсым кыщегъэжыагъэу Адыгэ Республикэм пэцэныгъэ дызепхъэзэ, пшъэдэкIыжышхо зыхъырэ пэцэ дэгъоу зыкIэбгъэлъэгъуагъ. Адыгеим исоциальнэ-экономикэ хэхъоныгъэ епхыгъэ пшъэрылхэм язэшIохын, технологиие пэрытхэм якыызфэгъэфедэн, цыфхэм ящылэкIэ-псэукIэ нахъышIу шыгъэным тапэкIи уишIэныгъи, уиопыт байи зэрафэбгъэIорышIэщтым сицыхъэ тель. Псауныгъэ пытэ, щылэкIэ-псэукIэ дэгъу уилэнэу, уиIофшIэн гъэхъагъэхэр щыпшIынхэу пфэсэлэ».

Урысые Федерацием и Правительствоэ и Тхьаматэу иапэрэ гуадзэу И. Шуваловым ишIуфэс телеграммэ кыщэлэ:

«Лытэныгъэ зыфэсшIырэ Аслъан Кытэ ыкIор!

Укызыыхъугъэ мафэмкIэ сыпфэгугушIо! Опытшхоу уилэм, уигухэлхэм теубытагъэ пхэлъэу узэрафакIорэм, угу етыгъэу дэгъоу Iоф зэрэпшIэрэм яшIуагъэкIэ пшъэрылхэр гъэхъагъэхэлъэу бгъэцэкIэнхэ, тыхэгъэу ифедэ пае гухэлхэмрэ проектхэмрэ пхырыпшIынхэ олъэкIы.

Къэралыгъо IофшIэным гъэхъагъэхэр щыпшIынхэу, пкIуачIэ кыкIимычинэу, псауныгъэ пытэ, щылэкIэ-псэукIэ дэгъу, насып шъуилэнэу ори кыппэблагъэхэми шъуфэсэлэ».

Урысые Федерацием и Президент и Администрацие ипашэу С. Ивановыр:

«Лытэныгъэ зыфэсшIырэ Аслъан Кытэ ыкIор!

Укызыыхъугъэ мафэм фэшI сыпфэгугушIо!

ЩыIэныгъэм опытэу щыуилэ хъугъэм, зэхэхэкIо чанэу узэрэщытым, цыфы-

Урысые Федерацием и Правительствоэ и Тхьаматэу Д. Медведевым ителеграммэ мырэуцтэу кыщэлэ:

«Лытэныгъэ зыфэсшIырэ Аслъан Кытэ ыкIор!

Уимэфэки мафэ фэшI сыгу кыизделэу сыпфэгугушIо. Адыгеим щыпсэхуэрэм о осэшхо кыпфашIы. Зиоф хэшIыкIышхо физиIэ пашэу уалытэ. Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ IэнатIэ улутызэ, ащ иэкономикэрэ исоциальнэ лъэныкъорэ ягъэпытэнкIэ, зекIо кластерым зегъэушъомбгъугъэнымкIэ бэ ошIэ. Адыгэ лъэпкIым икультурэ ямышIыкIэ кыизэтэгъэнэжыгъэным лъэшэу уналэ теогъэты.

Псауныгъэ пытэ уилэнэу, уиIофшIэн гъэхъагъэхэр щыпшIынхэу, шIоу щылэр зэкIэ кыбдэхъунэу пфэсэлэ».

Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэлукIэ ФедерациемкIэ и Совет и Тхьаматэу В. Матвиенкэр Адыгеим и Лышхъхъэ кызырэфэгугушIуагъэр:

«Лытэныгъэ зыфэсшIырэ Аслъан Кытэ ыкIор!

Укызыыхъугъэ мафэм фэшI сыгу кыизделэу сыпфэгугушIо!

Зиоф хэшIыкIышхо физиIэ, пшъэдэкIыжыэу ыхъырэр икъоу кызыгурыIорэ, Адыгэ Республикэм иIофыгъохэр куоу зышIэрэ, республикэм социальнэ-экономикэ хэхъоныгъэ егъэшIыгъэнымкIэ анахъэу аналэ зытырагъэтын фэе пшъэрылхэр кызыгъэнэфэн зылъэкIырэ, республикэм псынIэу хэхъоныгъэ егъэшIыгъэным тегъэпсыхъэгъэ программэшхохэм ягъэцэкIэн, цыфхэм ящылэкIэ-псэукIэ нахъышIу шыгъэным, обществэр зэкъогъэуцогъэным зишIэныгъи, зиопыти афэзыгъэлэжьэрэ пашэу зыкIэбгъэлъэгъуагъ. ПшъэдэкIыжышхо

Адыгеим и Лышъхъэ кызыхъугъэ мафэмкIэ кыфэгугъуагъэх

(ИкIугъ).

хэкум игубернаторэу М. Ковтун, Иркутскэ хэкум игубернаторэу С. Ероценкэр, Республикэу Ингушетием и Лышъхъэ ипшъэрылхэр зыгъэцакIэу Ю. Евкуровыр, Ямало-Ненецкэ автоном коим игубернаторэу Д. Кобылкиныр, Республикэу Башкортостан и Президентэу Р. Хамитовыр, Липецкэ хэкум иадминистрация ипашэу О. Королевыр, Вологодскэ хэкум игубернаторэу О. Кувшинниковыр, Пензэ хэ-

кум игубернаторэу В. Бочкаревыр, КъБР-м и Лышъхъэу А. Къанэкъор, Республикэу Хакасием и Лышъхъэ ипшъэрылхэр зыгъэцакIэу, Республикэу Хакасием и Правительствэ и Тхьаматэу В. Зиминыр, Оренбург хэкум игубернаторэу Ю. Берг, Архангельскэ хэкум игубернаторэу И. Орловыр, Орловскэ хэкум игубернаторэу А. Козловыр, Ульяновскэ хэкум игубернаторэу ыкIи и Правительствэ и Тхьаматэу С. Морозовыр, Республикэу

Темыр Осетием — Аланием и Лышъхъэу Т. Мамсуровыр, Волгоград хэкум игубернаторэу С. Боженевыр, Кемеровскэ хэкум игубернаторэу А. Тулеевыр, Республикэу Татарстан и Президентэу Р. Миннихановыр, КъБР-м и Правительствэ и Тхьаматэу Р. Хъсанэр, Республикэу Дагъыстан и Президент ипшъэрылхэр зыгъэцакIэу Р. Абдулатиповыр, Астрахань хэкум игубернаторэу А. Жилкиныр, Краснодар крайм иадминистрация ипашэу А. Ткачевыр, квалэу Москва имэр ипшъэрылхэр зыгъэцакIэу С. Собяниныр, Ростов хэкум и Хэбзэихъухъэ ЗэлукIэ и Тхьаматэу В. Дерябкиныр, Ростов хэкум игубернаторэу В. Голубевыр, Пермскэ крайм игубернаторэу В. Басаргиныр, Краснодар крайм и Хэбзэихъухъэ ЗэлукIэ и Тхьаматэу В. Бекетовыр, Чэчэн Республикэм и Правительствэ и Тхьаматэу А. Эдельгериевыр ыкIи нэмыкIхэр.

Республикэм и Лышъхъэ кыфэгугъуагъэх Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет хэтхэр, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэр, чыплэ хэбзэухъумэкIо кьулыкьухэм япашэхэр, муниципальнэ образованиехэмрэ къэбарлыгъэлэс амалхэмрэ ялэхъхъэтхэр.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ ипресс-кьулыкьу

«Владимир Путин — тыгъэкъохъэплэ къэралыгъохэмкIэ анахь пэщэ пэрыт»

Дунэ хьытыур зыгъэфедэхэу политикэм лыплъэрэмэ гуламытэн альэкIыштыгъап аужырэ уахътэм тикъэралыгъо и Президент фэгъэхьыгъэу кыяхуырэр бэ зэрэхъугъэм. КыкIэгъэхьыгъэн фæе, къатхэхэрэм янахьыбэм ащ политикэу зэрехъэрэм дырагъаштэ, ащ фэдэ пашэ ялэхым кIэнэцIых. Мы гуцылэхэр кьэзыушыхьатырэ шысэхэр къэтхьыных.

Шотландскэ гъэзет шхьалэм мыщ фэдэ статья кыхиутыгъ: «Новое восприятие Путина». Ащ игупшысэ шхьалэ дунэ социальнэ хьытыухэм къахъыгъэ гуцылэхэм кыралотыкIы: **«КъохъапIэм ипэщэ пстэуи анахъэу Путиным нахь дэгъэштэн гупшысэр кысэлютыкIыфэ нэс кьэзгъэшIэнэу ныбжьи сегупшысагъэп» ыкIи «Путиныр тищыкIагъ...»**

Статьям зэхэугуфыкIыгъэу кыштытхыгъ Урысыем ипашэ къэралыгъом щыпсэурэмэ яшIо-игъоныгъэхэр, нахьыбэмэ унагъом уасуу фашырэр пхъэшагъэ хэлъэу кызызэригъэгъунэхэрэр. Ащ фэдэ изекIуакIэхэм IэкIыбым щыпсэурэ хэдакIохэм уасэ афашы, фэдэ политикэ зыщыпсэухэрэ чыплэм шызэрэхъанэу фæе, ау шальэгъурэп.

КъохъапIэм хэхъэрэ къэралыгъохэм япашэхэмкIэ Путиныр анахь дэгъоу хъуштыгъэу кызыщыралотыкIырэ гупшысэхэр нахьыбэу социальнэ хьытыухэм къарыхъэхэ хъугъэх.

Къэбарлыгъэлэс амалхэми къащатхы: гуцылэм пæе, жур-

налэу Time иеплкъыкIэклэ, 2007-рэ илъэсым Владимир Путиныр «ильэсым ицIыфэу» альытагъ. 2013-рэ илъэсым Урысыем и Президент дунаим анахь лытэныгъэ зыщыфашырэ цIыфэу Америкэм иIэкIыб политикэ журнал шхьалэу Foreign Policy иобозреватель кыштылуагъ. Ау, ар зэрэфамыдагъэм ыпкь кыкIыкIэ, кыкIэлъыкIорэ мафэм журналым кытхын фæе хъугъэ ауштэу официалнэу зэремыгупшысэрэр, Америкэм имыщыф апэрэ чыплэм зэримыгъэуцштыгъэр. «IэкIыблагъэм» хэхъэрэ къэралыгъохэм ащыц изэгъэшIако кылуагъэр бэмэ зэхыхыгъэу щыт: **япрезидент хъунымкIэ хэздынхэм Владимир Путиныр ахэлажьштыгъэмэ, апэрэ турым теклоныгъэр кыштыдихьштыгъ.**

КъохъапIэм ипашэхэм ямыдэныгъэ емылпытыгъэу, къэбарлыгъэлэс амалхэм Путиным игъэхъагъэхэр къатых. Ащ кыкIырэр — кызызэригъэжыгъэ шыпкьэр, цIыф кызызэрыкIохэр кызызэрэготхэр ары. Урысыем илофхэм язытет нэмыкI къэралыгъохэм атекIы.

Хэхъоныгъэшхо зилэ (е зышырэ) къэралыгъохэм социальнэ гумэкIыгъо инэу ялэ хъугъэр IофшIэнмыгъотыныгъэр ары. Европэм хэхъэрэ къэралыгъохэм ащыпсэурэмэ япроцент 12 (ар яенэрэ нэбгырэ пэпчъ) фэдэ кыныгъо хэт. Къэралыгъохэм ащыщхэм (Испаниер,Урымыр) IофшIэн зы-

мыгъотыхэрэм япчъагъэ процент 25-м ащынэсыгъ. НыбжыкIэхэмкIэ пчъагъэр — процент 56 — 60. НыбжыкIэмэ азыныкIо нахьыбэмэ IофшIэн агъотырэп, ащ социальнэ гумэкIыгъошхохэр кыздехьых. Урысыем, экономикэм хэхъоныгъэ зэришырэм ишлуагъэклэ, IофшIэнмыгъотыныгъэр анахь щымакIэу тарихьым кыхэнэшт — проценти 5-рэ пшIэни 5-рэ. Фэдэ зэфэмьдэныгъэм ригъэгупшысэрэр бэ.

Урысыем иэкономикэ зыпкыитыныгъэ хэлъ. Финанс зыпкыитыныгъэм ирейтингэу гъэзетэу «Фанейшнл таймс» зыфиIорэм кыхиутырэм зэритымкIэ, Урысыер я 2-рэ чыплэм щыт (дунаим иэкономикэ анахь ин 20-мэ ащыщэу). Ащ кыкIырэр — лэжъапкIэхэмрэ пенсиехэмрэ игъом къатых (ахэхъо ыкIи).

Бизнесым ылъэныкъокIэ укыкIын хъумэ, къохъапIэм щылэ къэралыгъохэм ялытыгъэмэ, хэбзэлэхъэмкIи зэфэмьдэныгъэхэр щылэх. Урысыем щатырэ хэбзэлэхъэр дунаимкIэ анахь макIэх.

Лъэныкъоу ауж тыкызыри-нэщтыгъэхэми (гуцылэм пæе, бизнесым изэхъэцакIэ — бэдзэр экономикэр Урысыем илэы зыхъугъэр илъэс 20-м тIэклэ кьехъугъ нылэп) джырэ уахътэм заушъомбгугъ, ар умыштэн плъэкIыштэп. Бизнесым изэхъэцакIэклэ Дунэе банкым ирейтинг 2012-рэ илъэсым Урысыер чыплэ 8-кIэ кыштыдэкIолягъ.

Джащ пæе, «дунэе элитэклэ» заджэхэрэм Урысыер ахагъэхъаныр зымыштэхэрэм ямылпытыгъэу, тэ джыри мымакIэу Владимир Путиным иполитикэ осэшлу кызызэрэфашырэр

плъэгъушт. Ар зэлытыгъэр гу-мэкIыгъохэу КъохъапIэм щыпсэурэ нэбгырэ миллионипшI пчъагъэ зыхэтхэм язэшIохынкIэ Путиным гъэхъагъэ зэришырэр ары. Ащ фэдэ IофшIаклэ ядэжъ шальэгъу бэмэ ашIоигъуагъ.

IэкIыб журналистхэм къатыхэрэм шыпкьагъэу ахэлъыр цIыф жугъэхэми кьаушыхьа-тыжы, ахэм якъэралыгъохэм шIаклэу арылтым Урысыем иаужырэ хэхъоныгъэхэр рагъапшэх, япашэхэм язекIуакIэхэм алыплъэхэхэ, Путиным уасэ нахь фашы. Тикъэралыгъо унагъом ипсауныгъэ мэхъанэу щыратырэр, плъэкIхэм якы-зэтэгъэнэн зэрэщыплъхэр, мамырныгъэм игъэпытэн апшъэу зэрэщэгъэуцурэр Путиным кыпкырыкIэу зэрэщытхэр, мы зэпстэуи къэралыгъом и Президент ыналэ зэратетыр арых IэкIыбым щыпсэухэрэм уасэ ащ фязыгъэшIырэр.

Уахътэм кызызэригъэлъэгъуагъэмкIэ, тикъэралыгъо щыпсэухэрэм ащ цыхъэшхо фашы. **Урысые Федерацием и Президент ихэздынхэм ялъэхъан шьолъыр пстэуи Владимир Путиным икандидатурэ дырагъэштагъ ыкIи зэкIэмкIи процент 63-м ехъумэ амакъ фатыгъ. Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэм япроцент 64-м нахьыбэмэ Путиным зэрэдырагъаштэрэр хэздынхэм къащэгъэлъэгъуагъ.**

Къэбарыр хэутыным фэзыгъэхъазырыгъэр МЭШЮДЗ Саид.

Тыфэгугъуагъ!

Экономикэ шIэныгъэхэмкIэ докторэу, Адыгэ къэралыгъо университетым ипрофессорэу ПшыкьаныкIо Нурет тыфэгугъуагъ ныбждахэ илэ зэрэхъугъэм фэшI!

Псауныгъэ пытэ илэу, ибын-унагъо датхъэу, ипшъашъэхэм яхъяр щэхъу ымылгъэгъоу, итворческэ гъэхъагъэхэм ахигъа-хъоу джыри бэрэ Адыгеим фэлэжъанэу тыфэлъало!

**Институ-
тым
кыштыде-
джагъэхэр**

Пкъыгъо гъэшIэгъоныбэ къащычIахыгъ

Хабзэ зэрэхъугъэу, гъэмэфэ уахътэм археологхэм Адыгеим ыкIи Пшызэ шьолъыр ячыплэ зэфэхъафхэм тIынхэр ащызэхашэх, къагъотырэри кычIахы-рэри макIэп, пкъыгъохэр гъэшIэгъон закIэх.

БэмышIэу КъокIыплэм икъэралыгъо музей ишIэныгъэлэжхэм гъэстыныпхъэ шхьонтIэ рыкIуапIэу «Мыекъуапэ — Самурскэр — Шъачэ» зыфиIорэр зыщагъэцэкIэжырэм дэж тынхэр шашыгъэх ыкIи ижырэ археологие пкъыгъуабэ кышчыгъотыгъ.

Экспедицием илэхъхъэтетэу, тарихь шIэныгъэхэмкIэ докторэу, КъокIыплэм икъэралыгъо

музей Кавказым иархеологиекIэ исектор ипашэу Владимир Эрлих кызызэрилуагъэмкIэ, бэдзэогъум и 11-м, кьэлъашъхъэу «Лиманов Кут» зыфиIоу Краснодар крайм и Апшеронскэ район итым тын IофшIэнхэр щухыгъэх. Ащ хъадэ гъэтIылы-пIищ кышчыагъэщыгъагъ, ау гупчэр атIэкIыгъэу кычIэклыгъ.

Владимир Эрлих кызызэрилуагъэмкIэ, кьэунэхэм пкъыгъо бэ

дэдэ къащагъотыгъ: апч псы-шьолъэ (сосуд) тэкъуафэхэр, штаукI щэбзэщэ пчыпиджынхэр, ижырэ цIыфхэм якьупшъхъэ-лъашъхъэхэр. ЗэкIэ къагъотыгъэ пкъыгъохэр джэрз пасэм илъэхъан — тизрэ ыпэкIэ илъэс мини 4-кIэ улабэмэ щылагъэхэу алытагъ.

Джащ фэдэу В. Эрлих пэшорыгъэшъэу кылотыгъ Адыгеим ишьолъыр мыгъатхэ кырагъотэгъэ кьэунэу «Молдаванкэм» кышчычIатыкIыгъэ пкъыгъохэм Iоф зэрадашIэрэр, ахэмкIэ ашыгъэ зэфэхъысыжхэр зыфэдэхэр. Мы чыплэм кышчыагъотыгъэ пкъыгъохэр гурыт лIэшIэгъухэр кызыздауытхэу, «Белореченскэ культурэ-

кIэ» заджэхэрэ уахътэм (я 14 — 15-рэ лIэшIэгъухэм, монгольскэ чэзыум) епхыгъэх.

Эрлих кызызэрилуагъэмкIэ, мыщ дэжыым щылэклэ-псэукIэм шагъэфедэрэ Iэмэ-псымэхэр, Iэшэ-шъуашэм щыщхэр ыкIи гъэкIэрэкIэн мэхъанэ зилэ пкъыгъохэу 50-м нахьыбэ кышчыагъотыгъ.

Экспедицием ипашэ тызэрэ-щигъэгъозагъэмкIэ, мы мазэм ыкIэм нэс археологхэм джыри Iоф ашIэшт, ижырэ Новополянскэ псэупIэр зэрытым дэж, Апшеронскэ районым, щытIэщтых.

ЗэкIэ археологическэ IофшIэнхэр зауухэкIэ, газрыкIуапIэм изэтэгъэпсыхъажыным фэжъэщтых.

(Тикорр.).

ЯгумэкыгъохэмкIэ зыфагъэзагъ

Урысые Федерацием и Къэралыгъо Думэ и депутатэу Натхъо Разыет мы мафэхэм цыфхэм ягумэкыгъохэм защигъэгъозагъ. Партией «Единая Россия» зыфилорэм и Тхьаматэу Дмитрий Медведевым и Общественнэ приемнэ ахэр къекIоллагъэх.

ЗэлукIэгъум зэкIэмкIи нэгы-рипшI къэкуагъэр, анахъэу социальнэ мэхьанэ зилэ Iофыгъохэр арых ахэм къалэтыгъэхэр. Ахэм ащыцъу Вэрэкъо Анисет Кошхьаблэ дэт сымэджэщым ищыкIэгъэ Iэмэ-псымэхэр зэрямылэхэм кыхэкIыкIэ, зыгу узыхэрэм апэрэ Iэпылэгъур арагъэгъотын зерамылэкIырэ гумэкIыгъор кы-

Iэтыгъ. Джащ фэдэу псауныгъэр къэухъумэгъэным ыльэныкIокIэ гумэкIыгъоу ялэхэр Тэмзэкъо Аслъанрэ Елена Чакаловамрэ къыралотыкIыгъэх. Къат пчъагъэу зэхэт унэхэм ягъэцэкIэжын ыкIи нэмыкI гумэкIыгъоу цыфхэр зэрихьылIэхэр къалуагъ.

Зыкызырэфэгъэзэгъэ IофыгъохэмкIэ игъэкIотыгъэ джэ-

уапхэр депутатым аритыжыгъэ, амалэу шыIэмкIэ Iэпылэгъу зэрафэхъуштыр ариуагъ.

Ипшъэрылхэм къадыхэлъытагъэу зыщыхадзыгъэ шъолырым шыпсэурэ цыфхэм зызэралуигъакIэрэм Натхъо Разыет тыщиэгъэзагъ. Къалэу Мыекъуапэ имызакоу, нэмыкI муниципальнэ образованиехэм маIкIо, цыфхэм ягумэкIыгъохэр зэрегъашIэх. Мы ильэсым пыкIыгъэ мзыхым фэдэ зэлукIэгъуих иIагъ, нэгырэ 90-рэ фэдиз ахэм къаIкIоллагъ. Амалэу иIэм елътыгъэу Iэпылэгъу афэхъугъ.

ИльэсныкIо IофшIэгъум изэфэхьысыжхэм ягугъу пшын зыхъукIэ, Натхъо Разыет кызырэхигъэщыгъэмкIэ, хэбзэ-

гъэуцугъи 160-рэ Думэм щаштагъ ахэм афашыгъэ гъэтэрэзыжын 60 фэдизмэ ежъыфэгъэзагъэхэм ялъты-

гъэу депутатыхэр ахэлэжъагъ. **(Тикорр.).** Сурэтыр Iэшынэ Аслъан тырихыгъ.

Къэбарыклэхэр • Къэбарыклэхэр • Къэбарыклэхэр • Къэбарыклэхэр

къыралотыкIынэу отряд пэпчъ пшъэрылх фагъэуцугъагъ. ЯмышкIэу гъэкIэрэкIэгъэ конфет лъэпкъэу кIэлэцIыкIухэм ашIыгъэхэр тэри кытагъэлъэгъугъэх. Пчыхъэм мэфэкI шыкIэм тэтэу ахэр зэрагъэпшъэжынхэу ыкIи анахъ дэгъоу ар зыгъэцэкIэгъэ отрядым шухъафтын цыкIу ратыжынэу шытыгъ. Сэмэркъэу шыкIэм тет нэмыкI зэнэкIокIухэри ренэу афызэхъэх. Лагерым чэф макъэ дэлукIэу, ини цыкIуи зэдиштэхэу ахэм ахэлэжъэх.

Джащ фэдэу Краснодар дэт студией «Action» зыфилорэм икIутамэу Мыекъуапэ кыщызеIуахыгъэм зэзэгъыныгъэ дашыгъэу тхьамафэм 6 кIэлэцIыкIухэм Iоф адашIэ. Орэд

Iофтхьабзэу макIэп мыщ зэхашъэр. Наркоманием, шъон пытэхэм, тутын ешъоным зэрарэу къахъырэр къызылотыкIырэ пшысэ мы мафэхэм къафагъэлъэгъуагъ. Ащ нэмыкIэу, психологхэм, къулыкIушIэхэм Iофтхьабзэ гъэнэфагъэхэр афызэхашъэх, гущылэгъу афэхъух.

Мафэ къэс пIоми хъунэу экскурсиехэр арагъэшых, Мыекъопэ районым ичIыпIэ дахэхэр къарагъэплыхъэх. Ежъ лагеры зыдэщыт чIыпIэм псыутIэу Iутми ащэх. Катамараным тырагъэтIысхъэх. КIэлэцIыкIухэр хы ШIуцIэ Iушъом зэрэащIтхэр къафэмыгъэсыжъэу ежэх. Куп-купэу гошъыгъэхэу ахэр Новомихайлов-

зэрэтетыри, гъомылапхъэу арагъэшыхэхэр шапхъэхэм зэрадиштэрэри лагерым ипащэ къытиуагъ.

Изыгъэпсэфыгъо уахътэ зэрэклорэм зэригъэразэрэм тыщиэгъэзагъ Адыгэкъалэ кыкIыгъэ Къэрдэнэ Руслъан.

— ЗэгурьIоныгъэ тхэлъэу тизыгъэпсэфыгъо уахътэ мыщ шытэгъаIкIо, — еIо ащ. — Спортым сыпыл ыкIи зэнэкIокIоу зэхашъэхэрэм сугуапэу сахэлэжъэ. Тэ тиотрядкIэ хы ШIуцIэ Iушъом ташъэнэу шытышъ, зытэгъэхъазыры. Тадэжъ сыкIожьыми ныбджэгъоу къысфэхъугъэхэр сщыгъупшэщтэп, тызэлукIэзэ тшIышт.

— Гъэмафэм унэм уисыныр зэщыгъо, — еIо Кошхьаблэ кыкIыгъэ Бэрзэдж Нелли. — Нэлуасэхэр бэу сшIыгъэх. Уахътэу мы лагерым шызгъэкуагъэр сыгу икIыжышътэп. Пчыхъэ къэс Iофтхьабзэ гъэшIэгъонхэр тфызэхашъэх, ахэм такышъэшъо, орэдхэр къэтэлэх. IэшIоуи тагъашъэ.

КIэлэцIыкIухэм языгъэпсэфыгъо уахътэ гупсэфэу рекIо-

Зыгъэпсэфыгъо уахътэр гъэшIэгъонэу макIо

Мыекъопэ районым ит кIэлэцIыкIу зыгъэпсэфыпIэхэм ащыцъу «Турист» зыфилорэм мэкъуогъум и 1-м иIофшIэн ригъэжъагъ. Гъэмэфэ зыгъэпсэфыгъо уахътэм кIэлэеджэIкIо 1050-рэ фэдизмэ ащ зыщагъэпсэфышт ыкIи япсауныгъэ цызэттырагъэуцожьышт.

КIэлэцIыкIухэм языгъэпсэфыгъо уахътэ зэрэзэхашъэрэм, псэукIэ амалэу къаратырэм защыдгъэгъозэнэу джырэблагъэ ащ тыщылэгъ. ЧыпIэу лагеры зытетыхэр кызырагъэгъунэрэр нэрылэгъу тфэхъугъ. ЛпыпIаком тызыщыщыр зетэлор ары нылэп шагум тызидигъэхъагъэр.

Лагерым ипащэу Людмила Озеровар къытпэгъокIыгъ ыкIи Iофтхьабзэ гъэшIэгъонэу кIэлэцIыкIухэм афызэхашъэхэрэм тащиэгъэзагъ.

— Тхьамэфищым кыкIоIкIэлэцIыкIухэм уахътэу мыщ шагъаIорэр ащымыгъупшэжынэу гъэшIэгъонэу, чэфэу зэрэзэхэтщыштым тыпыл, — еIо Людмилэ. — Тилагеръ анахъэу къекIоллагъэхэр зигъот мэкIэ унагъохэм къарыкIыгъэ кIэлэцIыкIухэр, унэгъо Iужъухэм ыкIи чыпIэ къын ифэгъэ са-

быйхэр ары. Ахэм тыналэ зэрэтедгъэтыштым, тишуагъэ зэрядгъэкIыштым тыпыл. Апэрэ мафэхэм цыхъэ кытфашыштыгъэп, ау тызэрафыщытыр, тызэрафэсакъырэр къазыгурэIом нахъ къытпэблагъэ хъугъэх. Iофтхьабзэу зэхатщэхэрэми ашIогъэшIэгъонэу ахэр ахэлэжъэх.

Лагерым ятIонэрэ зыгъэпсэфыгъо чэзыур мы мафэхэм шаублагъ. Ащ нэгырэ 350-рэ фэдиз къекIоллагъ. ЗэкIэмкIи отряди 10-у кIэлэцIыкIухэр гошъыгъэх, илъэси 7-м кыщегъэжъагъэу 17-м нэс ахэм аныбжъыр.

ЗэхэщакIохэм пэшлорыгъэшъ программэ гъэшIэгъонэу зэхэгъэуцугъэм тетэу ахэм Iоф адашIэ. Пшъэшъэжъыеу ыкIи шъэожъыеу мы лагерым къэкуагъэхэр зэщыхэу, зыми фэмыгъэзагъэхэу кызырэхэмыкIырэм зыгъэпсэфыпIэм ипащэ тыщиэгъэзагъ. Спорт джэгъунхэм анэмыкIэу кIэлэцIыкIухэм ясэнаушыгъэ кызыщагъэлъэгъон алъэкIышт Iофтхьабзэхэри зэхашъэх. Гущылэм пае, тэ тызэкIо мафэм конфет лъэпкъ зырыз къаугупшысынэу ыкIи ащ идэгъугъэ

къылоныр, къэшъоным зикIэсэ ныбжыкIэхэр ащ къекIуалэх.

— Къэшъоным ыльэныкIокIэ, орэд къылонымкIэ сэнаушыгъэ зыхэлъ ныбжыкIэу макIэп къахэкIыгъэр, — еIо къэшъокIо студиём ипащэу Екатерина Глазырином. — Iэлэлэсэныгъэу ахэлъым зетэгъэушъомбгъу ыкIи къэшъокIэ зэфэшъхъафхэр ятэгъашIэх. ШIоигъоныгъэ зилэхэм яеджэн лагерь ужми лъагэкIотэн амал ялэшт.

Сабыйхэр зэрагъэчэфыхэрэм нэмыкIэу шуагъэ зыпыл

скэ ащэх, мэфипIлэ зыкысчагъэпсэфы.

Адыгэ къэралыгъо университетым ыкIи кIэлэегъэджэ колледжым ястудентхэр ары кIэлэцIыкIухэм ахэтхэр. Ахэм яIофшIакIэ лагерым ипащэу лъэшэу егъэразэ. Ежъ Людмила Озеровар кIэлэцIыкIу IыгыпIэу N34-м щэлажъэ. Илъэс 14 фэдиз хъугъэу гъэмафэр кызырэхъэу лагерым къэкIо ыкIи ыгу етыгъэу ипшъэрылхэр егъэцэкIэх.

ЗыгъэпсэфыпIэм къекIоллагъэхэм ящынэгъончъагъэ аналэ

кIы. Роспотребнадзорым АР-мкIэ и ГъэлорышIапIэ кыгъэуцугъэ хабзэхэм атетэу ащ Iоф ешIэ. Пшъэшъэжъыеу менингитым илIыкIыгъэм ыпкъ кыкIыкIэ шапхъэхэр нахъ агъэлъэшыгъэх, медицинэм илофышIэ мафэ къэс кIэлэцIыкIухэм япсауныгъэ изытет еуплъэкIу. Уахътэу куагъэм цэкъапIэхэр ялэу е зэпахырэ уз къяузыгъэу кыхэкIыгъэп.

ПIАТЫКЪО Анет. Сурэтхэр Iэшынэ Аслъан тырихыгъэх.

Аужырэ гектархэр йуахыжых

Республикэм бжыхьасэхэм ялухыжыхын бэдзэогъум и 15-м ехьулэу зыщынагъэсыгъэр

Бжыхьасэ зэфэшхьафхэу республикэм кышагъэкыгъэ гектар мин 93,2-м фэдызым илухыжыхын мэфэ ошлэ зытлуклэ аухышт. Тыгуасэ ехьулэу ащ ипроцент 96-рэ аугъоижыгъ, гектар тельытэу центнер 38,1-рэ кырахи, пстэумкӀи тонн мин 339-рэ фэдиз къахыжыгъ.

Анахь мэхьанэ зилэ бжыхьэ коцыр мыгъэ зыщылаухыжыхын фэягъэр гектар мин 78,2-м фэдиз. Ащ ипроцент 95-рэ тыгуасэ ехьулэу аугъоижыгъ. Зы гектарым гурытымкӀэ центнер 38-рэ кырахи, коц тонн мин 281,7-рэ къахыжыгъ.

Республикэм ирайонхэм коц гектар пчъагъэу ащылаухыжыгъэр ыкӀи гектар тельытэу центнер пчъагъэу къащырахыгъэр: Джаджэр — мин 22,7-рэ, 38,5-рэ, Коцхьаблэр — мин 13,4-рэ, 38,2-рэ, Красногвардейскэр — мин 12,5-рэ, 43-рэ, Мыекьуапэр — мини 3,2-рэ, 23,5-рэ, Тэхьутэмыкьуаер — мини 2-м фэдиз хъазыр, 30,8-рэ, Теуцожьыр — мини 8,2-рэ фэдиз, 37,6-рэ, Шэуджэныр — мин 12-м фэдиз, 38,5-рэ, кьалэу Мыекьуапэ кьепхыгъэ хьызмэтшӀапӀэхэр — мини 3,2-рэ, 26-рэ.

Мыщ фэдэ чыплэми мыгъэрэ йоныгъом ущырихылыгъыгъ.

КӀэуххэр зэфахысыжых, гъунэпкъакӀэхэр агъэнафэх

Теуцожь районыр чыгулэжыхынымкӀэ ауж кызыринэщыгъэр хэткӀи шъэфэп. Непэ ащ йофыр зэрэтемытыжыр, чыгулэжыхыным икультурэ зыкӀегъэлэтыгъэнымкӀэ, цыраулэ хъужыгъэхэу щылыгъэ чыгухэр гъэбжэулэ шыжыгъээнхэмкӀэ республикэм щыпэрытхэм ахалытэ шыгъэным механизатор кызырыкӀохэм къащыублагъэу районым ипащэхэм анэсыжэу зэрэфбанэхэр, гъэхъэгъэшлоу ашыхэрэр зэкӀэми янэрылэгъух.

Ащ фэшыхьат лэжыгъэ шхьалэу коцым иаужырэ гектархэр комбайнэхэм непэ зэрэлаухыжыхэр. Ахэм кӀэкӀэу ауж итых диск онтэгъухэр, пхъэлэшэхэр зыпышӀэгъэ тракторхэр. Хыпкхэм ахэр адэлажэх, кыхьашт илэсым игъэбжэу лъэпсэшлэ фэшыгъэным фэбанэх.

Мыщ фэдэ уахьтэм губгъо йофшӀэнхэр зэкӀэлъыкӀохэу, шэпхъэ гъэнэфагъэхэм атетэу, агротехникэ пэрытым кызырылоу зыщызшӀохыгъээнхэ фэе чыгум узэрэдэлэжыгъэным хэшылкӀи физилэ агроном шхьалэм мэхьанэшхо ил.

Ащ фэдэ «пщэрыхьэкӀо» шхьалэу районым илэр НатӀэкъо Махьмуд. Бэрэ пэмылэу илэс 41-рэ хъушт икӀэлэгъу кызырыгъэ агроном сэнэхьатым ар зырылажыгъэр. Институтыр кызырухым 1972-рэ илэсым кыутырэу Шевченкэм дэтыгъэ колхозым ибригадэ иагрономэу йофшӀэныр ригъэжыгъэ. Нэужым ащи, АскӀэлэе колхозым иагроном шхьалэгъэ. Теуцожь районым иагроном шхьалэу, ащ мэкъу-мэщымкӀэ игъэлоушӀапӀэ ипащэу лэжыгъэ. Былым гъэпщэрыпӀэ комплексми идиректорыгъ. 2000-рэ илэсым кышыгъэжыгъэу Теуцожь районым иагроном шхьалэу. ИлофшӀэн хэшылкышхо фырил.

— Мыбжыхьэ лэжыгъэу лухыжыгъэу щытыгъэр гектар 9765-рэ, — тиупчӀэхэм яджэуапхэр кьаритыжыгъэу йофшӀагъэхэр зыфэдэхэм тыше-

гъэгуазэ НатӀэкъо Махьмудэ. — А пчъагъэр гъэрэкӀо тилагъэм гектар 3500-кӀэ нахьыб. Непэ ехьулэу (бэдзэогъум и 11-м) лухыжыгъэхэр гектар 8635-рэ. Апэ кьэтло-жыгъэр хъэ гектар 875-у тилагъэр ары. Гектар тельытэу кытхыжыгъэр центнер 45,6-рэ. Джаджэхьаблэ дэт фирмэу «Синдика-Агром» гектар тельытэу кыхыжыгъэр центнер 54,6-рэ.

Коц гектар 8176-рэ тилагъ. Лухыжыгъэхэр гектар 7300-рэ. Гектар пэпчъ гурытымкӀэ кытырэр центнер 37,7-рэ. Хыныгъор мэфэ зауэлэ тыухыгъэ, кьэслон коцым игектар пэпчъ центнер 38-м кышымыкӀэу кытыгъэу тызэрэщыгъыгъэр. Ар гъэрэкӀо йофшӀагъэу тилагъэм центнерикӀэ нахьыб.

Джыри тызэрыгушхорэ йофшӀагъэхэм кьахъэгъэхьон. Хыныгъом икӀэуххэр зызэфэтхысыжыгъэ, лэжыгъэ тонн мин 38-м ехьу кьэтхыжыгъэу кыкынкӀэ тэгугъэ. ГъэрэкӀо йофшӀагъэу тилагъэр тонн мин 20 нылэп. Илэс закӀом кыкӀоц лэжыгъэу кьэтхыжыгъэр фэдитлэу хъазыркӀэ нахьыбэ зэрэтшыгъэр кызыдэплъытӀэ, тимеханизаторхэм, тиспциалистхэм, фермерхэм, типашэхэм альӀкӀи кьамыгъанэу йоф зэрэшлагъэр кыбгъурӀо.

Корр.: ЙофшӀэгъэ дэгъух, гъэхъэгъэшлэу зигугъу кьэлпшыгъэхэр. Адэ хэтхэ а гъунэпкъакӀэхэм яштэн анахь зилахышлэу хъышыгъагъэхэр? Комбайнэ

тхьапша непэ лэжыгъэм иугъоижыгъэ пылпыр? Мафэм гектар тхьапша кьаложыгъэр? Гектар тхьапша джыри лухыжыгъэу кьэнагъэр?

Н.М.: Коц гектар 916-рэ лухыжыгъэу кьафэнагъ анахьыбэ зилэгъэхэ лэхъэхэлъ хьызмэтшӀапӀэхэу «Синдика-Агром» ыкӀи «Киево-Жураки» зыфилохэрэм. Комбайнэ 20-м ехьу хыныгъом фэгъэзагъ. Арыш, а кьэнагъэр ахэм мэфэ зытлукӀэ кьаложыгъэ. Анахь лэжыгъэхэу кьэзыхыжыгъэхэр зигугъу кьэсшыгъэ хьызмэтшӀапӀитлур арых. Апэрэм (ипащэр Кушэу Рэмэзан)

фэдиз афиложыгъ. НэшукъуаекӀэ фермерэу КӀыкӀ Аслъани лэжыгъэ дэгъу кыхыжыгъэ — гектар пэпчъ центнер 40 кырихыгъ.

Корр.: Хыныгъошхор шъухыгъэу плытэ хъушт. КӀэух дэгъухэри фэшъушыгъэх. Джы сьдэуштэу хыпкхэм шъуадэлажэра, тапӀкӀэ шъуигухэлъхэр сьд фэдэхэ?

Н.М.: Шыныгъэр зычылпӀэ итырӀп, лъэкӀуатэ, хъхьоныгъэхэр ешых. Тэри гъунэпкъакӀэхэр тштэштых. Хыныгъошхом даклоу кыхьашт илэсым игъэбжэу лъэпсэшлэу фэшыгъэнми

коц гектар 1887-рэ илагъ, лухыжыгъэр 1383-рэ (ар бэдзэогъум и 11-м ехьулэу), гектар пэпчъ кырахижыгъэр центнер 40,4-рэ. ЯтӀонэрэ хьызмэтшӀапӀэу Афэунэ Исмахылэ зипащэм илэгъэ коц гектар 1540-м изы гектар центнер 41-рэ кытыгъ.

Фермерхэм ящытхэу плоныр яфэшъуаш. Анахь хъупхъэхэм ащыщ ГъобэкъуаекӀэ Шхьэлэхьэ Мэдин. Ащ коц гектар 310-у ыгъэбжэуагъэр зэкӀэмэ апэ лухыжыгъэ, гектар пэпчъ центнер 45-рэ кырихыжыгъэ. Ащ ыуж ыщэфыгъэкӀэ комбайнэу «ЛавердамкӀэ» якъоджэ фермерхэм якоц гектар мин

тыфэлэжыгъ. Комбайнэхэм уарзэр кьаупкӀатзэу чыгъэшлэу папкӀэу гектар 8020-мэ кьахатэкъожыгъ. Унагъохэу, фермерхэу былымхэр зылыгъэхэм апае гектар шъэ зытфыхым фэдызмэ уарзэр тьок ащашыгъэу етлупшыгъэу рашыжыгъэ, хыпкыгъэу кьагъэкъэбжэжыгъ.

Лэжыгъэхэр кьаложыгъэу зэхьум комбайнэхэм кӀэкӀэу ауж итыгъэх диск онтэгъухэр зыпышӀэгъэ тракторхэр. Мы йофшӀэныр анахь дэгъоу зыщызэхъагъэхэм ащыщ фирмэу «Киево-Жураки» зыфилохэр. Ащ фэшыхьат хыпкӀэ гектар 1700-мэ ячлышхьашьо механизаторхэм зэрэзэхуапкӀэ-

гъэр, дискхэр зыпышӀэгъэ трактор кӀочлэшхуишмэ кьэуцу ямылэу йоф зэрарагъэшлагъэр. Ахэм ренэу ахэтыгъ, губгъом ит агрегатхэм йоф зэрэшлэрэм лъыплъагъ яагроном шхьалэу ПшыдатэкӀо Альберт.

Джащ фэдэ, Джаджэхьаблэ дэт фирмэм иагроном шхьалэу Тыгуужь Нурбий хыпкхэм зэрифэшъуашэу адэлэжыгъэным мэхьанэшхо реты. Мыщ гектар миным ехьумэ чышхьашьор дискхэмкӀэ щызэхуапкӀэтагъ, тыгуасэ хыпкыгъэхэр непэ шлуцӀэрымэр атырихэу агъэхъазырыгъэх.

— Полупар гектар 600-м ехьур районым кышӀалэтыгъах. Ащ щыцэу 400-р зыщажыуагъэр Кушэу Рэмэзанэ зипэщэ «Синдика-Агрор» ары. Ащ имеханизаторхэм а чыгур рапсыр шӀэлэу мы лъэхьаным агъэушъэбы.

— Полупарым икьэлэтын нахь тишыпкӀэу тыфежыгъэшт, — икьэлэтынхэм кьахегъахьэ НатӀэкъом. — Мэфэ зытлукӀэ хыныгъор зэрэтэхэу кӀуачлэу тилэр зэкӀэ полупарым икьэлэтын фэдгъэлорышӀэшт. КызырэтлытагъэмкӀэ, жьонэкӀо агрегат 15 — 17-мэ чэци мафи йоф ашӀэшт, анахь макӀэми гектар шъэ зыщыплӀыр кьагъэхъазырыгъ.

Корр.: Чылапхъэхэм ягъэхъазырынкӀэ шъуилофхэр сьдым тетхэ?

Н.М.: Бжыхьасэ гектар мини 10-м ехьу хэтлэхьанэу тигухьанэу кьыдалыгъэ. Чылэпхъэ тонн 2500-рэ тищыкӀэгъэшт. Ащ щыцэу тонн минитлэу фэдызыр тэ кьэдгъэкыгъэхэм кьахэтхынэу, дгъэхъазырын тлэахьынэу кытэдзэ. Адырэ кьанэрэр тцэфышт. Сьдэу щытми, чылапхъэу хэтлэхьаштхэр дэгъунхэ, элитнэу, апэрэ репродукциие ялэу щытынхэ фае. Дгъэтлысыштхэр лэжыгъэхэу кьэзытыхэрэ коц лъэпкышлэхэу «Таня», «Нота» ыкӀи «Москвич» зыфилохэрэм афэдэх. Фирмэу «Киево-Жураки» иагроном шхьалэу ПшыдатэкӀо Аюбэ аужыгъэхэу ячылэпхъэ тонн 400-м анализир ахири аригъэульӀкӀунэу лабораторием аригъэхъагъах.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Бэмышлэу Адыгэкъалэ итхылъеджэпэ системэ и Гупчэ цыфыбэ зыхэлэжьэгъэ зэхэхэ гъэшлэгъон шылагъ. Ащ хэлэжьагъэх Адыгэкъалэ хэхэхэрэ псэуплэхэм къарыкыгъэхэм ямызакъоу, Мыекъуапи, Краснодар, Теуцожь ыкли Тэхутэмыкское районхэм ячылэгъо зэфэшхьафхэми ялыклохэр. Ар зыфэгъэхыгъагъэр бэмэ зэльашлэу шымыт Хэкэкэо Фатимэ икыгъэ илъэсым кыдыгъэкыгъэ тхылъэу «Родная чужбина» зыфилорэм илъэтегъэуцоу Адыгэкъалэ иадминистрация икълэщаклоу зэхашагъэм шытегушылэгъэныр ары.

Ар пэублэ псалэккэ кызеуиыгъ ыкли дахэу зеришагъ къалэм итхылъеджэпэ системэ и Гупчэ ипащэу Хьаткъо Марзыет. Ащ апэ гушылэр зыфигъэшшоагъэр къалэм культурэмкэ игъэлорышлэлэ ипащэу Хьодэ Адам. Адыгэкъалэ имэрэу Хьатэгъу Налбий, народнэ депутатхэм я Совет итхьаматэу Лыхасэ Юрэ лъэтегъэуцом хэлэжьэхэмэ зэрэшоигъуагъэр, ау зэрэдэмысхэр кылыуагъ ыкли ахэм пшэурылэу кыфашыгъэр ыгъэцэккэзэ къеклолагъэхэм сэлэм фабэ къарыхыгъ. Фатимэ кыдыгъэкыгъэ тхылъэу «Родная чужбина» зыфилорэм осэшхо зэрэфашырэр кылыуагъ, ежыири тхылъым гуцылэ фэбабэ кырилуалэзэ, ащ «Гьогумаф» фылуагъ.

Нэужым зэхэхэр зезыщэрэ Хьаткъо Марзыет тхылъыр анахь лофыгъо шъхалэу кызытегушылэрэр лъэтегъэуцом къеклолагъэхэм агу кыгъэкыжыгъ. Адыгэ лъэпкъым тхьамыклэгъошхоу къехьулагъэр, ыщэчыгъэр, пэкэкыгъэр, илъэсишъэм кыкылоцл ыпсэ емыблэжьэу ишъхьафитыныгъэ, шулъэгъушхо зыфырилэ ичыгу икьэхушмэн зэрэфэбэнагъэр, гунэ зимылэ шулъэгъу зыфырилэ ичыгу ышъхэ фимытэу зэрэрафыгъэр, хы Шуцлэм иорхэм ахэклодагъэр, гъаблэм ыхыгъэр, тыдэрэ чыпллэ зефи адыгэ хабзэр, шэн зеклоклэ-псэуклэр, шыпкъагъэр, дэхагъэр, шъхьаклор зэрэчлимынагъэхэр, ичыгу ишулъэгъу ренэу ыгу зерилыгъэр, ащ кыфэжымэ зэрэшлоигъуагъэр тхылъым ыгупчэ зэритхэр кылыуагъ.

Ахэр дэгъоу кыбгурылоштык Хьэкэкэо Фатимэ тхылъым кыдыгъэхьэгъэ повестэу «Пунный след на воде» зыфилорэм узеджэккэ. Бекэу (нэужым Мысырым зифэккэ ар Джанибек мэхужьы) атыгъуи мамлюк хуьгъэм кынэу, тхьамыклагъоу рилъэгъуагъэхэр, ыгуккэ чыгуужым шылэзэ, къапллэзэ, кыккэ хьопсызэ ишъхьэгъуси икклэхэри шоклодыгъэх. Ащ икын дэгъоу зэхэпшлэшт тхылъым

узджэрэм. Ар Бек изакъоп кызызхулагъэр. Ащ фэдэ мин пчъагъ а тхьамыклагъом игъоу зыкыгъэр. Зигугъу тшырэ тхылъым кыдэхьагъэхэу «Фазтон», «Белая разлука», «Мысли в ночи» зыфилорэм, нэмыккхэми узлэпашэ, узфагъасэрэр ыкли кыппкырагъахьэрэр маклэп.

Хьэкэкэо Фатимэу тымышлэщыгъэу мы тхылъ шлагъор кыдэзыгъэкыгъэми шылэныгъэ гъогоу кыкыгъэм Хьаткъо Марзыет лъэтегъэуцом хэлэжьэхэрэр нэлуасэ фишыгъэх.

Цыфышлоу, рэхьатэу щыт, ищытху еху алорэп. Зэгурэлох, зэдэлужьых, дахэу зэдэпсэх.

Зэшхьэгъусэхэм лъфыгыищ зэдагъотыгъ, зэдаплу, адыгэ шэн-хабзэхэр ягунэхэу агъасэх, рагъаджэх. Анахьыжэу Артур гурыт еджаплэр дышэ бгъэхалхьэккэ кыуухыгъ, Краснодар дэт медакадемием ия 5-рэ курс щеджэ, хирург хуьнэу щыт. Япшэшъэжыгъэхэу Динарэрэ Алинэрэ джыри ккэлэ-еджаклох, искусствэхэмккэ ккэлэ-цыкылу еджаплэм маклох, орэд

мыклагъоу кыфыхыгъэр, мыхужьын лыуэу кытыришагъэр куоу, ккэлэу кызыригъэлъэгъуагъэр, кытккэхуьхэрэ ллэужхэм ахэр ашлэнхэмккэ мэхьанэшхо зэрилэр хагъэунэфыкыгъ.

Краснодар кыкыгъэхэ илофшлэгъухэу Лилия Карапетян-рэ Стела Чубаровамрэ ккэлэ-цыкылухэм адыгэ шъуашэхэр ащыгъэхэу кызырэрэуагъэхэр, орэд кызыралуагъэр, тхылъым ипычыгъохэу кызыдджагъэхэу, кыгушылагъэхэм кылуагъэхэу зэхыхыгъэхэр агъэшлагъохэ зэрикъугъэр хагъэунэфыкызэ,

Адамэ тхылъым еджэрэ пстэу-ми агу рихьэу зэрэщытыр ипсалэ кыщыхыгъэщыгъ. «Тя-нэ, — ылуагъ ащ, — мы тхылъыр ыпашхьэ зисэлъхьэм зылэпищи, еухыфэ ыгъатхьэу еджагъ. Уадыгэ бзылфыгъэ кызырэклоу, уиунагъуи дахэу, ккэлэшхоми ушылажэзэ, уищытху ябгъалоу зэ тхылъ шлагъори кыдэбгъэккын плъэкыгъэ. А пстэур ппшэ зэрифагъэр лыхужэ шапхьэу слъытэзэ «тхьауегъэпсэу» осэлэ, уитхылъ «Гьогумаф» фэсэлэ. Сэгугъэ зэккэми кызыдырагъэштэнэу».

Хьэккэо Фатимэ зыщынысэр Джэджэхьабл. Ащ илыкылоу Хьут Хьызыр-хьаджэм ипсалэ ккэлкыгъэ: «Зэккэмэ Фатимэ Шынджыкэ зэрэщыщым кыкклагъэтхьы. Ар тэрэз, ащ ипшэ-шъэплугъ. Ау бэшлагъэ тичылэ нысэу Хьэккэо Фатимэ зыхуьгъэр. Ишъхьэгъуси, икклэхэри Хьэккэо. Къупшъхэр Шынджыкеми, лыр Джэджэхьабл. Тэри Фатимэ чылэмккэ тэгъэ-лъаплэ, тырэгъушхо, хэхьоныгъаккэхэри ышлынхэу, бэрэ тигъэгъушлэнэу сыфэлъало, итхылъи «Гьогумаф» есэлэ.

Иккэухым тхылъым иавторэу Хьэккэо Фатимэ дахэу кыгушылагъ. Шынджыкэ зэрэщыщыри, джэджэхьэблэ нысэу зэрэщытри, кызыхэкыгъэ чылэри, ллакъори, зыщыщ хуьгъэ къуаджэри, ллакъори шу зэрилъэгъухэрэр, зэригъэлъа-плэхэрэр, игупсэ янэу Марыет залым зэрэчлэсыр зэригуа-пэр кылуагъ. Ахэми, Мыекъуа-пэ, Краснодар, нэмыкк чыпллэхэм кыарыкыгъэхэми зэрэфэрэ-разэр, итхылъ осэшхо кызыр-эфашыгъэм фэшл «тхьашъуегъэпсэу» лъэтегъэуцом къеклолагъэхэм зэккэми кыарылуагъ. Ышлагъэр зэрэшломаклэр, тапэккэ лъэпкъым фэлэкылыщтыр зэрэфышлэщтыр, тхылъыккэхэмккэ иккэоджэгъухэр, иккэош-лахьылхэр, иныбджэгъухэр ыгъэгъу-шлэнхэм зэрэфэлэжьэщтыр хигъэунэфыкыгъ. Лъэтегъэуцом изэхэщэнккэ Адыгэкъалэ имэрэу Хьатэгъу Налбий лэпылэгъоу кыригыгъэри, тхылъеджаплэм ипащэу Хьаткъо Марзыет кынэу фильэгъугъэри зэрэзехи-шлэхэрэр кыхыгъэщыгъ, «тхьашъуегъэпсэу» арылуагъ.

Лъэтегъэуцом фэгъэхьыгъэ зэхэхэр къагъэдэхагъ адыгэ шъуашэхэмккэ фэлэгъэ ныбжыккэхэу ккэшъуагъэхэм, Адыгэ Республиккэм культурэмккэ изаслуженнэ лофышлэу Устэккэ Нухэрэ республикэ телевидением ижурналистэу, Хьэккэо Фатимэ ышыпху ипшашъэу Беданэккэо Зами-рэрэ кьалогъэ орэдхэм.

НЭХЭЕ Рэмзан.

Сурэтыр зэхэхэм кыщы-тырахыгъ.

«Гьогумаф» ралуагъ

Фатимэ Шынджыккэ Трахьомэ япху. Мыщ кыщыхуьгъ, щаплугъ, гурыт еджаплэу дэтыр дэгъу дэдэу кыуухыгъ. Анахь шу ыльэгъуштыгъэ пред-метыр Батмэн Шамсэт зэрэ-ригъаджэщтыгъэхэу урысыбзмэрэ литературэмрэ. Арын фэе гъэ-зетхэм итхыгъэ цыкылухэр пасэу афигъэхьэхэу зыкыригъэжьэгъа-гъэр. Еджаплэм члэсыгъ иапэрэ тхыгъэ гъэзетэу «Пионерская правда» зыфилорэм кызыехьэм. Ащ ыуж район гъэзетхэу «Единствэм», «Согласием», журналхэу «Литературная Ады-гея» ыкли «Зэккэшныгъ» зыфи-лохэрэм ирассказхэр, повесть-хэр кыыхауыгъэх.

Апшэрэ гъэсэнныгъэ ил, исэ-нэхьатккэ ккэлэгъэадж. Красно-дар дэт гурыт еджаплэу N 70-м ипащэ игуадз, инджы-лызыбзэр арегъэхьы. Шъхьэ-ккэфэшхо кыфашы, алъытэ, агъашло.

Унэгъо дахи ил. Ишъхьэгъу-сэу Хьэккэо Байзэт Красно-дар дэт политехническэ ин-ститутыр кыуухыгъ, инженер-псэолэшл, бизнесым пыл.

ккэлоныр, ккэшъоныр яклас, олимпиадэхэмрэ зэнэккыу-хэмрэ ахэлэжьэх. Янэ имэфэккэ зэхэхэу тыдэщылагъэми адыгэ къашъохэр кыщашыгъэх.

Хьэккэо Фатимэ итхылъ фэгъэхьыгъэ лъэтегъэуцоу сыхьат зытлугъэ кылуагъэм нэбгырэ зыб-гъупшл кыщыгушылагъ. Апэ гушылэр зэрэтыгъэр Адыгэ Рес-публиккэм гуманитар ушэтын-хэмккэ иинститут ишлэныгъэ-лэжьэу Агъырджэнэккэо Сим. Ащ кызыралуагъэмккэ, тхылъыр кыдэмыккызэ ащ илэпэрытх еджэнэу кыфэзыхьыгъагъэр зидунай зыхьожьыгъэ тхаклоу Кошбэе Пшымаф.

— А лъэхьаным Хьэккэо Фатимэ слъэгъугъэу, синэлуасэу щытыгъэл, — кылуагъ Симэ. — Авторыр сымышлэщтыгъэми, итхылъ сыхэплэнэу сызэжым сызлэпищи, псынклэу сыджыгъэ. Уеджэнккэ тхьагъо, ккэхуштыр умышлэу угузажъозэ оджы.

Сими, ащ илофшлэгъоу Ем-тылэ Разыети тхылъым гушылэ дэхабэ кыралоллагъ, Урыс-Кавказ заом адыгэ лъэпкъым пшыгъупшэн умышлэкылыщт тхьа-

лофшлагъэм осэшхо кыфашыгъ, Фатимэ кыфэгъушлэхэзэ ккэгъа-гъэхэр кыратыгъэх.

Шынджыкэ кыкыгъэ купы-шом ипэцагъ чылэм иефэн-дэу, Хьэккэо Фатимэ ятэ иныбджэгъугъэу Абрэдж Мы-хьамодэ. Ащ кылуагъ зэрэкъуа-джэу япшэшъэ плугъэу Фатимэ зэрэрыгушхохэрэр, итхылъ зэр-реджэхэрэр, кытккэхуьхэрэ ныбжыккэхэм лъэпкъым ита-рихь, тхьамыклагъоу ащ пэккэ-кыгъэр ашлэнхэмккэ мэхьанэ-шхо зэрилэр.

Фатимэ иккэлэгъэджагъэу Трэхьо Тэмари тхылъэу «Род-ная чужбина» зыфилорэм фэгъэхьыгъэ лъэтегъэуцом дахэу кыщыгушылагъ, Трэхьо Лыу шушлагъэу, дэхэлуагъэу илэхэм апае непэ кызнэсыгъэм игугъу зэрашырэр Фатимэ зэрэпы-гъэккэотэагъэм, илофшлагъэхэмккэ зыщыщ ллакъом, къуаджэм ищытху зэраригъалорэм афэшл «тхьауегъэпсэу» кырилуагъ, та-пккэи гъэхьэгъэшлэхэр ышлынхэу фэлэлуагъ.

Пенсиехэмккэ фондым Адыгэ-къалэккэ иккэутамэ ипащэу Мыгу

Нарт эпосыр мультфильмэм шигъэфедатгъ

Адыгэ ккэралыгъо университетым изобразительнэ искусствэмккэ иотделение ккэзыухырэ Антон Редько идипломнэ лофшлагъэ мультфильмккэ ккыгъэшъып-ккэжыгъ. Нарт эпосым ккыхэхыгъэ пшысэу «Оды-джынжыем итарихь» зыфилорэр ащ лъапсэ фэхьугъ.

Ккыхэхьэщыгъэн фэе тапэккэ фэдэ лофшлагъэ зыми ккызыри-мыгъэлъэгъуагъэр.

Антон ккызырилорэмккэ, нарт

эпосыр иклас. лофэу ышлагъэр бэккэ зишушлагъэу ккыхыгъэ-щыхэрэр мы проектым пэцэ-ныгъэ дызезыхьагъэмрэ апшэ-

рэ еджаплэм игъэзет иредак-торэу пшысэр зытхыгъэмрэ.

Мультфильмэм герой шъхьа-лэу хэтхэр гуккэу Ллэпшырэ Мэзытхьэмрэ. Хьышъэм ккызы-ретырэмккэ, Ллэпшл ккочкэ бза-джэ горэхэр кыфаклоштыгъэх ыкли ахэм зызырациухуьмэщ-тыр ышлэщтыгъэп. Арыти, уп-члэжьэгъу ышлынэу ар Мэзыт-хьэм дэжъ кыуагъэ. Гъучным ккочкэ бзаджэхэр зэригъэщы-нэхэрэри кыфилотагъ. Къуш-хьэм лъагэу ккыщыккырэ ккэ-

гъагъэу «жыгъэшъуи» зыцлэм Мэзытхьэм игугъу ккышыгъ ыкли гуккэнымккэ илэпэлэсэ-ныгъэ ккызыфигъэфедэнышъ, гъучным ащ фэдэу одыджын-жые хишыккыккэ ишлуагъэ ккэккэотэу ккырилуагъ — ккочкэ бзаджэхэр ккызыккэотэ, гъучл маккэккэ ыгъаштэхэзэ ышлын ыльэккыным пает.

Мультфильмэм джыри гушылэ маккэр ккэтыгоп, адыгэ маккэ-мэр ары ккыльхьагъэр. АккэУ-м имузыкальнэ отделение иккэлэ-

егъаджэхэу дипломым иккэгъэ-шыпккэжыын зинэрылгъэгъуэхэр ккыделэнхэш, гушылэ маккэр ккыльхьажыынэу зэрэщытыр Антон ккылуагъ. Адыгабзэккэи, урысыб-зэккэи фильмэр ккыдагъэккылыщт. Ащ иккыхьагъэр таккыккэ 2-рэ нэгъэупллэпэгъу 20-рэ.

Антон Редько ккызырилэуа-гъэмккэ, дипломнэ лофшлагъэр ыгъэхьазыры зэхьум пшыситлэу ккыгъэлъэгъонэу рихуьхьэгъа-гъэр — джы ыгъэхьазырыгъэ-мэрэ «Дышэ шккэхуьжэ» зыфи-лорэмрэ. Ау, уахьтэр зэримэ-ккэотэм фэшл, зыр ары лоф зыдишлэрэр. Ятлорэрэм джы-ри ккыфигъэзэжыын ыгу хэлъ.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Экономикэ Иофшлэн лъэпкъэу «Ветеринар Иофшлэныр» зыфилорэмклэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениехэу Адыгэ Республикэм ветеринариемклэ и Гъэlorышлэлэ фэlorышлэхэрэм ялофышлэхэм лэжъапклэ зэраратырэ Положением зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениехэу Адыгэ Республикэм ветеринариемклэ и Гъэlorышлэлэ фэlorышлэхэрэм ялофышлэхэм лэжъапклэ зэраратырэ Положением Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешы:**

1. Экономикэ Иофшлэн лъэпкъэу «Ветеринар Иофшлэныр» зыфилорэмклэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениехэу Адыгэ Республикэм ветеринариемклэ и Гъэlorышлэлэ фэlorышлэхэрэм ялофышлэхэм лэжъапклэ зэраратырэ Положением Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2009-рэ илъэсым мэкъуогъум и 22-м ышыгъэ унашъоу N 133-р зытетэу «Экономикэ Иофшлэн лъэпкъэу «Ветеринар Иофшлэныр» зыфилорэмклэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениехэу Адыгэ Республикэм ветеринариемклэ и Гъэlorышлэлэ фэlorышлэхэрэм ялофышлэхэм лэжъапклэ зыфэдизым ехьыллагъ» зыфилорэмклэ аухэсыгъэм (Адыгэ Республикэм икхэбзэгъуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2009, N 6) мыщ фэдэ зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:

1) а I-рэ разделым я 10 — 12-рэ пунктхэр хэгъэхьогъэнхэу ыкли ахэр мыщ тетэу къэтыгъэнхэу:

«10. Къэралыгъо учреждением иштат расписание зыухэсырэр къэралыгъо учреждением ипаш ары, ащ хэхьэх къэралыгъо учреждением илэнатлэхэр (рабоч сэнэхьатхэр) зэклэ.

11. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет, автоном учреждение илофышлэхэм лэжъапклэмклэ яфонд зэрагъэулу Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет кыхэкълэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет, автоном учреждение мылькоу кыллэкълэхэрэмклэ ыкли фэдэ къэзытырэ Иофшлэным кыхэкълэу мылькумклэ.

12. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо казеннэ учреждение илофышлэхэм лэжъапклэмклэ яфонд зэрагъэулу Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ибюджет пшэрылхэмклэ лимит гъэнэфагъэ-

хэм къапкырыкълыхэзэ.»;

2) я II-рэ разделым ия 4-рэ пункт ия 3-рэ пункт, ия 9-рэ пункт клуачлэ ямылэжъэу лытэгъэнхэу;

3) я III-рэ разделым:

а) ия 2-рэ пункт мыщ тетэу къэтыгъэнхэу:

«2. Къэралыгъо учреждением ипашэ иоклад Иофшлэн зэзэгъыныгъэмклэ агъэнафэ.»;

б) я 3-рэ пунктым клуачлэ имылэжъэу лытэгъэнхэу;

в) я 5-рэ пунктым ятлонэрэ гуцылэхуыгъэр хэгъэкълыхьыгъэнхэу;

г) я 8 — 10-рэ пунктхэр хэгъэхьогъэнхэу ыкли ахэр мыщ тетэу къэтыгъэнхэу:

«8. Адыгэ Республикэм ветеринариемклэ и Гъэlorышлэлэ унашъо зеришлэрэм тетэу къэралыгъо учреждением ипашэ Иофшлэн шуагъэу къытырэр къэзыгъэплагъорэр федеральнэ хэбзэгъуцугъэм ыкли (е) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъохэм адиштэу лэжъапклэм зэрэхагъэхьагъэр хэмытэу, блэкылгъэ илъэсым егъэпшагъэмэ, отчет къызыфахырэ илъэсым къэралыгъо учреждением Иофшлэхэм гурытымклэ ялэжъапклэ зыкъызэрилэтыгъэр ары.

9. Къэралыгъо учреждением ипашэ гурытымклэ лэжъапклэу къыратырэмрэ къэралыгъо учреждением Иофшлэхэм гурытымклэ ялэжъапклэрэ зэрэзетекълыхэрэр Адыгэ Республикэм ветеринариемклэ и Гъэlorышлэлэ егъэнафэ, ау ар фэди 4-м ехъу хьуштэп.

10. Адыгэ Республикэм ветеринариемклэ и Гъэlorышлэлэ фитыныгъэ ил къэралыгъо учреждениехэм лэжъапклэмклэ яфонд шыщ лэхъу Гъэlorышлэлэм пэцэныгъэ шызезыхьэхэрэм анахьыбэми атефэрэмрэ, Гъэlorышлэлэм пэцэныгъэ шызезыхьэхэрэм афэгъзэгъэ лэнатлэхэм яспискэрэ ыгъэнэфэнхэу.»;

4) я V-рэ разделым:

а) ия 1-рэ пункт я 4-рэ подпунктыр хэгъэхьогъэнхэу;

гъэнхэу ыкли ар мыщ тетэу къэтыгъэнхэу:

«4) зэпыу ямылэу Иоф зэраллагъэм пае ахьщэу къаратырэр.»;

б) я 2-рэ пунктыр мыщ тетэу къэтыгъэнхэу:

«2. Къэралыгъо учреждением Иофшлэхэм клэгъэгушлэ мэхьанэ зилэ ахьщэу аратыштыр зыфэдизыр ыкли ащклэ шапхьэхэр коллектив зэзэгъыныгъэхэмклэ, чыплэхэм ащаштэрэ шэпхьэ актхэмклэ агъэнафэх, къэралыгъо учреждением Иофшлэхэм шуагъэ къытэу Иоф зэраллэрэм ыкли къэралыгъо учреждением цагъэуцугъэ шапхьэхэм къапкырыкълыхэзэ.»;

в) я 3-рэ, я 5-рэ пунктхэм клуачлэ ямылэжъэу лытэгъэнхэу;

г) я 6-рэ пунктыр хэгъэхьогъэнхэу ыкли ар мыщ тетэу къэтыгъэнхэу:

«6. Зэпыу ямылэу Иоф зэраллагъэм пае ахьщэу къаратыштыр зэлытыгъэр къэралыгъо учреждением Иоф зэраллагъэм илъэс пчъагъэр ары. Зэпыу ямылэу Иоф зэраллагъэм пае мыщ фэдиз ахьщэ араты:

1) илъэсым щегъэжъагъэу илъэси 5-м нэс Иоф зышлагъэхэм окладым ипроценти 10;

2) илъэси 5-м щегъэжъагъэу илъэси 10-м нэс Иоф зышлагъэхэм окладым ипроцент 15;

3) илъэси 10-м щегъэжъагъэу илъэс 15-м нэс Иоф зышлагъэхэм окладым ипроцент 20;

4) илъэс 15-м щегъэжъагъэу илъэс 20-м нэс Иоф зышлагъэхэм окладым ипроцент 25-рэ;

5) илъэс 20-м ехъу Иоф зышлагъэхэм окладым ипроцент 30 къараты.».

2. Официальнэу къызыхаутырэ нэуж мэфэи 10 зытешлэклэ мы унашъом клуачлэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КЪУМПЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ,
мэлылфэгъум и 11, 2013-рэ илъэс
N 86

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Чылопс саугъэтхэу республикэ мэхьанэ зилэхэм якъэухъумэн епхыгъэ Иофыгъо заулэмэ яхьыллагъ

1995-рэ илъэсым гъэтхэпэм и 14-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 33-р зытетэу «Нахь лъэшэу къагъэгъунэрэ чылопс чыплэхэм яхьыллагъ» зыфилорэм, Адыгэ Республикэм и Законэу 2007-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 18-м аштагъэу N 137-р зытетэу «Нахь лъэшэу къагъэгъунэрэ чылопс чыплэхэр Адыгэ Республикэм шызэхэщэгъэнхэмклэ ыкли къычыухъумэгъэнхэмклэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ икъулыкълэхэм яполномочиехэр зэрагъэфедэштхэм ехьыллагъ» зыфилорэм адиштэу, чылопс саугъэтхэу республикэ мэхьанэ зилэхэу нахь лъэшэу къагъэгъунэхэрэмклэ режим гъэнэфагъэр къыдэлъытэгъэным тегъэпсыхьагъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешы:**

1. Ухэсыгъэнхэу:

1) чылопс саугъэтхэу республикэ мэхьанэ зилэхэр къызэрагъэгъунэрэ шыклэр гуадзэу N 1-м диштэу;

2) чылопс саугъэтхэу республикэ мэхьанэ зилэр зэрыт чыгу лэхьыр зыем (зыгъэфедэрэм, бэджэндэу зыштагъэм) чылопс саугъэтхэу республикэ мэхьанэ зилэм икъэухъумэнклэ режим гъэнэфагъэр къыдэлъытэгъэным пае хьарджэу ышыгъэхэр зэрэрагъэкълыхьэрэ шыклэр гуадзэу N 2-м диштэу.

2. Тыкъэзыуцухьэрэ дунаим, чылопс къэкълуаплэхэм якъэухъумэнклэ ыкли ошлэ-дэмышлагъэ зыхэлъ Иофхэмклэ Адыгэ Республикэм и Гъэlorышлэлэ ехьыллэгъэ Положением Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2012-рэ илъэсым жьоныгуаклэм и 22-м ышыгъэ унашъоу N 122-р зытетэу «Тыкъэзыуцухьэрэ дунаим, чылопс къэкълуаплэхэм якъэухъумэнклэ ыкли ошлэ-дэмышлагъэ зыхэлъ Иофхэмклэ Адыгэ Республикэм и Гъэlorышлэлэ Иофыгъохэр» зыфилорэмклэ аухэсыгъэм (Адыгэ Республикэм икхэбзэгъуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2012, N 5, 9, 10;

2013, N 2) ия III-рэ раздел зэхьоклыныгъэ фэшлыгъэнхэу, я 56-рэ пунктыр ащ хэгъэхьогъэнхэу ыкли ар мыщ тетэу къэтыгъэнхэу:

«56) чылопс саугъэтхэу республикэ мэхьанэ зилэхэр зэрыт чыгу лэхьэр зыхэхэм (зыгъэфедэхэрэм, бэджэндэу зыштагъэхэм) чылопс саугъэтхэу республикэ мэхьанэ зилэм икъэухъумэнклэ режим гъэнэфагъэр къыдалъытэгъэным пае хьарджэу ашыгъэхэр афырегъэкълыхьэх.».

3. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжъагъэу мы унашъом клуачлэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КЪУМПЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ,
мэлылфэгъум и 26-рэ, 2013-рэ илъэс
N 96

Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымклэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымклэ и Министерствэ 2012-рэ илъэсым чъэпыогъум и 1-м ышыгъэ унашъоу N 716-р зытетэу «Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымклэ икъэралыгъо учреждениехэм ялофышлэхэр общественнэ транспортклэ Иофшлэлэ зэрэклохэрэм ыкли ядэжъ къызэрэклохьхэрэм апэлухьэрэ ахьщэр къазарафырагъэкълыхьышт шыклэр ухэсыгъэным ехьыллагъ» зыфилорэм зэхьоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымклэ икъэралыгъо учреждениехэм ялофышлэхэр общественнэ транспортклэ Иофшлэлэ зэрэклохэрэм ыкли ядэжъ къызэрэклохьхэрэм апэлухьэрэ ахьщэр къазарафырагъэкълыхьэрэ шыклэм хэбзэ икъу хэлхьэгъэным тегъэпсыхьагъэу **унашъо сэшлы:**

1. Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымклэ и Министерствэ 2012-рэ илъэсым чъэпыогъум и 1-м ышыгъэ унашъоу N 716-р зытетэу «Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымклэ икъэралыгъо учреждениехэм ялофышлэхэр общественнэ транспортклэ Иофшлэлэ зэрэклохэрэм ыкли ядэжъ

къызэрэклохьхэрэм апэлухьэрэ ахьщэр къазарафырагъэкълыхьышт шыклэр ухэсыгъэным ехьыллагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм икхэбзэгъуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2012, N 10) игуадзэу N 1-м зэхьоклыныгъэ фэшлыгъэнхэу, Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымклэ икъэралыгъо учреждениехэм ялофышлэхэр общественнэ транспортклэ Иофшлэлэ зэрэклохэрэм ыкли ядэжъ къызэрэклохьхэрэм апэлухьэрэ ахьщэр къазарафырагъэкълыхьэрэ Шыклэм ия 1.2-рэ пункт хэт гуцылэхэу «къалэу Мыекъуапэ» зыфилохэрэм ауж гуцылэхэу «Адыгэкълэ, Адыгэ Республикэм ирайон гупчэ-

хэр» зыфилохэрэр хэгъэхьогъэнхэу.

2. Заштэрэ мафэм щегъэжъагъэу мы унашъом клуачлэ илэ мэхъу ыкли 2013-рэ илъэсым шылэ мазэм и 1-м къыщегъэжъагъэу правэм ыльэныкълэ азыфагу илэ хьугъэ зэфышытыклэхэм альэлэсы.

3. Мы унашъор зэрагъэцаклэрэм гъунэ лъысфынэу сшхьэкклэ зыфэсэгъазэ.

Министрэу МЭРЭТЫКЪО Рустем

къ. Мыекъуапэ,
мэлылфэгъум и 22-рэ, 2013-рэ илъэс
N 275

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм имуниципальнэ къулыкъу лэнатлэхэм яреестрэ ехылаагъ» зыфилорэм зэхьоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2013-рэ илъэсым мэлъыфэгъум и 24-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм имуниципальнэ къулыкъу лэнатлэхэм яреестрэ ехылаагъ» зыфилорэм зэхьоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2008-рэ илъэсым мэзаем и 13-м аштагъэу N 151-р зытетэу «Адыгэ Республикэм имуниципальнэ къулыкъу лэнатлэхэм яреестрэ ехылаагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2008, N 2) зэхьоклыныгъэ фэшлыгъэну, гуадзэм ия V-рэ лахъ мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«Я V-рэ лахъыр. Муниципальнэ образованием иуплъэкълъытэкло орган иполномочиехэр гъэцэклэгъэнхэм пае муниципальнэ къулыкъум илэнатлэхэу агъэнафэхэрэр

муниципальнэ къулыкъум иведушэ лэнатлэхэр уплъэкълъытэкло органым итхьаматэ игуадз инспекцием ипаш муниципальнэ къулыкъум илэнатлэ шхьалэхэр инспектор шхьал ведушэ инспектор муниципальнэ къулыкъум имладшэ лэнатлэр

а 1-рэ категорием хэхьэрэ специалистыр».

Я 2-рэ статья. Мы Законом кӀуачлэ илэ зыхурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законом кӀуачлэ илэ мэхьу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
ТХЪАКӀУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
жъоныгуаӀэм и 6, 2013-рэ илъэс
N 182

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Зыныбжы икӀугъэхэм ащыщхэу укызыдеклоклӀын фаехэм аналэ зэратагъэтырэ шыклэм ехылаагъ» зыфилорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2013-рэ илъэсым мэлъыфэгъум и 24-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Зыныбжы икӀугъэхэм ащыщхэу укызыдеклоклӀын фаехэм аналэ зэратагъэтырэ шыклэм ехылаагъ» зыфилорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2008-рэ илъэсым мэкъуогъум и 6-м аштагъэу N 181-р зытетэу «Зыныбжы икӀугъэхэм ащыщхэу укызыдеклоклӀын фаехэм аналэ зэратагъэтырэ шыклэм ехылаагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2008, N 6) мыщ фэдэ зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:

1) я 5-рэ статья мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«Я 5-рэ статья. Зыныбжы икӀугъэхэм ащыщхэм зыналэ атезгыгъэтырэ къулыкъухэм япшъэрлы шхьалэхэр

1. Зыныбжы икӀугъэхэм ащыщхэм зыналэ атезгыгъэтырэ къулыкъухэм япшъэрлы шхьалэхэр:

1) зыныбжы икӀугъэхэм аналэ зытырагъэтынэу зытефэхэрэм ыкӀи аналэ зытырагъэтыхэрэм яфитыныгъэхэмрэ яфедэхэмрэ къэухъумэгъэнхэр;

2) зыныбжы икӀугъэхэм зыакъылкӀэ ыкӀи зипсауныгъэкӀэ шыклагъэ зилэхэм аналэ атезгыгъэтырэ цыфхэм ыкӀи организациехэм ялофшӀэн зэрэзэхашэрэр уплъэкӀугъэныр;

3) зыныбжы икӀугъэхэм зыакъылкӀэ ыкӀи зипсауныгъэкӀэ шыклагъэ зилэхэм медицинэ организациехэм ащалыгъхэм, джащ фэдэу социальнэ фӀло-фашӀэхэр зыгъэцӀкӀэрэ организациехэм е нэмыкӀ организациехэм аналэ зытырагъэтыхэрэм ямылӀку зэрагыгырэм ыкӀи зэрагъэзеклорэм гъунэ лыфыгъэныр.

2. Федеральнэ законхэмрэ Адыгэ Республикэм изаконхэмрэ адиштэу къулыкъухэу зыныбжы икӀугъэхэм ащыщхэм аналэ атезгыгъэтыхэрэм нэмыкӀ пшъэрылӀхэри агъэцӀкӀэх.»;

2) я 6-рэ статья ия 1-рэ лахъ ия 2-рэ пункт гушылэхэу «аналэ зытырагъэтыхэрэм» зыфилорэм хэгъэхьогъэнхэу;

3) я 6-рэ статья ия 2-рэ лахъ:

а) ия 1-рэ пункт мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«1) зыныбжы икӀугъэхэм аналэ зытырагъэтыхэрэм яфедэхэр къэгъэгъунэгъэнхэр (хыкум лофри мыщ къыхахъэу), ахэм яфедэхэр къэгъэгъунэгъэнхэмкӀэ аналэ къатезыгъэтыхэрэм лофтхьабзэу зэрахъэхэрэр федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм ыкӀи (е) Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ, аналэ зытырагъэтырэм ифедэхэм апшӀуеклохэ е аналэ атезгыгъэтыхэрэм зыакъылкӀэ, е зипсауныгъэкӀэ шыклагъэ зилэхэм яфедэхэр къамыгъэгъунэхэ зыхъукӀэ;»;

б) я 2-рэ пункт мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«2) зыныбжы икӀугъэхэм иакъылкӀэ ыкӀи ипсауныгъэкӀэ шыклагъэ зэрилэр гъэнэфэгъэным, джащ фэдэу аналэ зытырагъэтырэм юридическэ мэхъанэ зилэ лофтхьабзэхэр зэрихъанхэ ылъэкӀынэу зэрэхъужыгъэм яхыылӀгъэ лъӀу тхылкӀэ хыкумым зыфэгъэзэгъэныр;»;

в) я 4-рэ пункт мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«4) зыныбжы икӀугъэхэм аналэ атезгыгъэты зышлоигъохэр Урысые Федерацием и Правительствэ зэригъэнэфэрэ шыклэм тетэу къызэрэхахыхэрэр, учетым зэрагъэуцухэрэр ыкӀи зэрагъэхъазырыхэрэр;»;

г) я 5-рэ пункт мыщ гушылэхэу «федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм диштэу» зыфилорэм хэгъэхьогъэнхэу;

д) я 6-рэ пункт мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«6) зыныбжы икӀугъэхэм аналэ атезгыгъэтыхэрэм лӀпылӀгъу ягъэгъотыгъэныр, нэжъ-лужхэм цылӀкӀэ-псэукӀэ амалэу ялэхэр, ахэм яфедэхэмрэ яфитыныгъэхэмрэ къызэрэдальтыхэрэр, ямылӀку къызэрагъэгъунэрэр уплъэкӀугъэнхэр, джащ фэдэу 2008-рэ илъэсым мэлъыфэгъум и 24-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 48-р зытетэу «Зыныбжы икӀугъэхэм ащыщхэу укызыдеклоклӀын фаехэм аналэ атезгыгъэтыхэрэм ехылаагъ» зыфилорэм ия 15-рэ статья ия 4-рэ лахъ диштэу нэжъ-лужхэм аналэ атезгыгъэтыхэрэм япшъэрлыхэр зэрагъэцӀкӀэхэрэр уплъэкӀугъэныр;»;

е) я 8-рэ пункт хэт гушылэхэу «зыныбжы икӀугъэхэм» зыфилорэм гушылэхэу «аналэ зытырагъэтыхэрэм» зыфилорэмкӀэ зэблэхъугъэнхэу;

ж) я 10-рэ пункт кӀуачлэ имылӀжъэу лытэгъэнэу;

з) я 12-рэ пункт мыщ гушылэхэу «Урысые Федерацием инэмыкӀ шӀолъырыхэм ягъэцӀкӀэ хабзэ икӀулыкъухэм» зыфилорэм хэгъэкӀыжыгъэнхэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кӀуачлэ илэ зыхурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законом кӀуачлэ илэ мэхьу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу

ТХЪАКӀУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,

жъоныгуаӀэм и 6, 2013-рэ илъэс

N 183

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм урыпсэунымкӀэ ахъщэ анахъ макӀэу шагъэнафэрэм ехылаагъ» зыфилорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2013-рэ илъэсым мэлъыфэгъум и 24-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм урыпсэунымкӀэ ахъщэ анахъ макӀэу шагъэнафэрэм ехылаагъ» зыфилорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 1999-рэ илъэсым мэлъыфэгъум и 5-м аштагъэу N 119-р зытетэу «Адыгэ Республикэм урыпсэунымкӀэ ахъщэ анахъ макӀэу шагъэнафэрэм ехылаагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 1999, N 4; 2004, N 12; 2010, N 5) мыщ фэдэ зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:

1) а 1-рэ статья мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«А 1-рэ статья. Мы Законом шагъэнафэрэ къӀуаӀлэхэмрэ терминхэмрэ

Мы Законом къыхэфэрэ къӀуаӀлэхэмрэ терминхэмрэ 1997-рэ илъэсым чъэпыогъум и 24-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 134-р зытетэу урыпсэунымкӀэ ахъщэ анахъ макӀэу «Урысые Федерацием шагъэнафэрэм ехылаагъ» зыфилорэм щырялэ мэхъанэхэм афедэхэр ялэхэу агъэфедэх.»;

2) я 2-рэ статья:

а) иапэрэ абзац гушылэхэу «социальнэ шапхъэ

фэдэу агъэфедэ» зыфилорэм хэгъэкӀыжыгъэнхэу;

б) а 1-рэ пункт мыщ гушылэхэу «ыкӀи федеральнэ-хэр» зыфилорэм хэгъэкӀыжыгъэнхэу;

в) я 2-рэ пункт хэт гушылэхэу «социальнэ лӀпылӀгъу» зыфилорэмкӀэ зэблэхъугъэнхэу;

г) я 4-рэ пункт мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«4) федеральнэ законом шыгъэнэфэгъэ нэмыкӀ гухӀлэхэмкӀэ.»;

3) я 3-рэ статья:

а) ия 1-рэ лахъ мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«1. Адыгэ Республикэм социальнэ-лофшӀэн зыфыштыкӀлэхэр шыгъэтэрэзыгъэнхэм фэгъэзэгъэ комиси́еу лъэныкъуищ зыхахъэрэр къыхэлажьэзэ, Адыгэ Республикэм исоциальнэ-демографическэ куп шхьалэхэм анахъ макӀэми гъомылапхъэу, шыгы́нэу, лъэкӀопылхъэу, лӀзэгъу уцэу ыкӀи нэмыкӀхэу агъэфедэхэрэр зыфедизыр агъэнафэ.»;

б) а 1¹-рэ лахъыр хэгъэхьогъэнэу ыкӀи ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«1¹. Урысые Федерацием ишӀолъырыхэм ясоци-

альнэ-демографическэ куп шхьалэхэм анахъ макӀэми гъомылапхъэу, шыгы́нэу, лъэкӀопылхъэу, лӀзэгъу уцэу ыкӀи нэмыкӀхэу агъэфедэхэрэр зэрагъэнэфэрэ шапхъэхэу Урысые Федерацием и Правительствэ ыухэсыгъэхэр лӀзубытылӀэ къызыфашыхэзэ, илъэситфым къыклоцӀ зэм мынахъ макӀэу Адыгэ Республикэм исоциальнэ-демографическэ куп шхьалэхэм анахъ макӀэми гъомылапхъэу, шыгы́нэу, лъэкӀопылхъэу, лӀзэгъу уцэу ыкӀи нэмыкӀхэу агъэфедэхэрэр зыфедизыр агъэнафэ.»;

4) я 4-рэ статья ия 1-рэ лахъ хэт гушылэхэу «гъомылапхъэхэм атефэрэр» зыфилорэм гушылэхэу «ыкӀи гъомылапхъэхэм ауасӀкӀэ индексхэр» зыфилорэмкӀэ зэблэхъугъэнхэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кӀуачлэ илэ зыхурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законом кӀуачлэ илэ мэхьу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу

ТХЪАКӀУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,

жъоныгуаӀэм и 6, 2013-рэ илъэс

N 185

Гьусэ зэфэхьугъэхэм тагъэгушлэ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние изал цыкълу щызэхашэрэ пчыхъээхахьэхэр музыкальнэ искуссствэм, плуныгъэм, зэхьоклыныгъэу шылэныгъэм кыыздихьыхэрэм, нэмыкхэм афэгъэхьыгъэх. Зэхэхьэхэм ярежиссерыр, язещаклор Хьакъуй Зарем.

Дунэе классикэм хэхьэгъэ музыкальнэ произведениехэр, джырэ уахътэ композиторхэм аусыхэрэр, лъэпкь мэкъамэхэр пчыхъээхахьэхэм ащэлух. Музыкэм цыфыр зэриплурэм Хьакъуй Заремэ кытегушылэ зыхьуклэ, тарихьым инэклубгъохэм зафегъазэ, зэгъэпшэнхэр ешых. Гум рихьырэ ордэхэм уядэлүзэ, музыкэм ишлуагъэклэ шылэныгъэм нахь куоу ухэплъэн зэрэплъэкырэм урегъэгупшысэ.

щыпхырищырэр мэкъэ лэтыгъэклэ кытлпгъэгъэсыгъ. Ащ даклоу, артист пэпчъ зыми фэмыдэным имэхьани гум рихьэу кызылуи-хын ылъэклыгъ.

С. Пособиловымрэ С. Митусрэ кызыэрэталуагъэу, артист цларылохэм ягъусэхэу концертхэм ахэлажэхэзэ, къядэлү зышлюигохэм япчъагъэ хэпшыклэу хэхьуагъ.

Фортепианэмклэ артистхэм къадежьиузэ Щэрдж Беллэ концерт маклэп зыхэлэжъагъэр. Усэхэм къяджэхэрэм ягулытэ зынэсырэр искусствэм ыбзэклэ кыплотыкыныр лэшлэхэп. Б. Щэрджым еплъыклэ хэхьыгъэхэр илэх. Дмитрий Тузиныр ытхыгъэхэм къяджэ зыхьуклэ, шылэныгъэу зыхэтыр нэгум кыклегъэуцэ, ащ Б. Щэрджыр кыдежьиу.

Цыфым ипсэуклэ кыпкырыкызэ, Д. Тузиным игупшысэхэр къелуатэх. Ар гуклэ мэлъы-хьо. Цыфышлухэм алуклэ шлюи-гу...

— Сыд пае чыжьэу сьлэбэн? Кыбготэу мафэ къэс плъэгурэ цыфым уасэ фэшли, ишлушлэгэ зыфэдэр плъэгущт, — ело Д. Тузиным.

Тыкэзыуцухэрэ дунаим ар хэплъэ. Мэзым, ошхым, нэмык-

хэм гупшысэу рагъэшлырэр иусэ кыщелуатэ, ахэр шылэныгъэм дештэх.

С. Митусрэ С. Пособиловымрэ зэгъусэхэу концертхэм бэрэ ащытэлъэгъух. Искусствэм ахэр фэщагъэх. Классикэм хэхьэгъэ произведениехэр агъэжынчыхэзэ, цларыло хьугъэх. Светлана Митус тызэрэщигъэгъозагъэу, Адыгеим икомпозитормэ аусыгъэхэри музыкальнэ лэмэ-псымэхэмклэ кырагъэлэоштых.

— лфыгуаклэр кызытэбгъэуцэ хьущтэп, — ело АР-м и Къэралыгъо филармоние идиректор шхьалэу, Адыгеим искусствэхэмклэ изаслуженнэ лфышлэшхоу Хьот Заур. — Светлана Митусрэ Сергей Пособиловымрэ тимузыкальнэ культурэ къагъэ-баигъ. Хьакъуй Зареми егъэжэ-плэшлухэр ышлыгъэх. Тиреспубликэ иконцерт хэхьыгъэхэм Светлана Митусрэ Сергей Пособиловымрэ арагъэблагъэх. Тиарти-стхэм цыхьэу къафашлырэр къа-гъэшпыккэжьиузэ неущрэ мафэм егупшысэх.

Сурэтхэм арытхэр: Сергей Пособиловымрэ Светлана Митусрэ; Щэрджэс Беллэрэ Дмитрий Тузинымрэ.

Адыгэ Республикэм щызэлъашлэрэ артистхэм яконцертхэм ахэлажэх дунэе зэнэкьокъум илауреатэу Сергей Пособиловымрэ Светлана Митусрэ. Виолончелымклэ, флейтэмклэ музыкальнэ произведениехэр С. Пособиловым егъэжынчых. Светлана Митус скрипкэр ары кыхихыгъэр.

«Шулъэгъум инэф — гум иорэд» зыфилорэ пчыхъээхахьэм Адыгэ Республикэм инароднэ артисткэу Кушъэкъо Симэ зэрэхэлэжъагъэр тчыгъупшэрэп. Шулъэгъум фэгъэхьыгъэ музыкэу Ш.Азнавур, Э. Пиаф, П. Каас, фэшъхьафхэм ярепертуар кыхыгъэхэр зэхэхьэм щызэхэтхыгъэх. Симэ искусствэм лъагъоу

ФУТБОЛ. УРЫСЫЕМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

Ешлэклэм пчъагъэр диштэрэп

«Митос» Новочеркасск — «Зэкъошныгъ» Мыекъяупэ — 3:0.

Бэдзэогуум и 12-м Новочеркасскэ щызэдешлагъэх.

Зезыщагъэхэр: А. Ксенафонов — Ступино, С. Кару-ненко, Д. Степанищев — тлурэ Воронеж.

Къэлапчъэм лэгуаор дэзыдзагъэхэр: Агапцев — 19, Смольский — 29, Мороз — 45.

Мыекъяупэ футбол командэу «Зэкъошныгъэм» 2013 — 2014-рэ илъэс ешлэгъур Новочеркасскэ щиблагъ. Апэрэ зэлуклэгъум бысымхэм теклоныгъэр кыщыдахыгъ. Пчъагъэр 3:0-у ешлэгъур зэраухыгъэм тегъэгумэклы. Арэу щытми, тикомандэ футболист 12 клэу зэраштагъэм фэшли зэфэхьысжьхэр тшлынхэм тыдэгүлэрэп.

«Зэкъошныгъэм» итренер шхьалэу Шыумэфэ Рэмэзан кызыэрэтилуагъэмклэ, тикомандэ ешлэклэу кыгъэлъэгъуагъэм рыраз, ау клэухэу фэхьугъэм егъэгумэклы. Апэрэ такыкь 20-м тифутболистхэм къэлапчъэм лэгуаор дадзэнэу гъогогъуитло чыплэшлү ифагъэх. Къэлэпчъэпкым лэгуаор зэ тырагъэфагъ. «Митосым» зэклэмкли хьагъэм лэгуаор ридзэнэу чыплэшлү зэрифагъэр гъогогъуи 4 нылэп. Ар кыдэпллытагъэми, теклоныгъэр

«Митосым» ыхьыныр кызыхэклыгъэм уегупшысэн фае.

Тиухьумаглохэр бащэрэ хэукъо-хэу Р. Шыумафэм елытэ. Ыплэклэ щешлэхэрэм тагъэгугъэ, ау ухьумэн лфыгъохэр тифутболистхэм дэгъоу амыгъэцаклэхэу текло-ныгъэр кыдахын альэклыштэп.

Купым зэрэщешлагъэхэр

«Витязь» — «Энергия» — 2:0, «Астрахань» — «Мэщыкью» — 1:0, «Газпром» — «Алания-Д» — 2:0, СКВО — «Торпедо» — 2:0, «Биолог» — «Олимпия» — 2:2, «Дагдизель» — «Таганрог» — 2:0, «Терек-2» — «Волгарь» — 0:2, «Краснодар-2» — «Черноморец» — 1:3.

Пшлэнклэ гъэшлэгъоны

Апэрэ ешлэгъухэу стадионхэм ашыкълуагъэхэм нэбгырэ пчъагъэу яплъыгъэр зэтэгъапшэ. «Терек-2»-р, «Волгарь» алэ итых. Нэбгырэ минитлү зырыз ястадионхэм ащяплъыгъэх. «Краснодар-2»-р «Черноморцэм» зыдешлэм, нэбгырэ 1000 яплъыгъ. Нэбгырэ 800, 700 нэмыкь стадионхэм ащылагъэх. Новочеркасскэрэ Мыекъяупэрэ якомандэхэм нэбгырэ 600 яплъыгъэр.

Мыекъяупэ стадионыклэу щашлырэм фэдэ зилэ командэ купэу «Кыблэм» хэтэп. «Черноморец» апшэрэ купым щешлэ-щтыгъэми, тренер шхьалэу Олег Долматовыр тистадион нахь кы-щытхьугъ. Ешлэгъу пэпчъ нэбгырабэ еплъынэу тэгугъэ.

Бэдзэогуум и 17-м «Зэкъошныгъэр» Мыекъяупэ щылуклэшт «Биологым». Ар Краснодар краим ипсэуплэу Прогрессым икоманд.

Чыплэу зыдэщытхэр

1. «Митос» — 3
2. «Черноморец» — 3
3. «Волгарь» — 3

4. «Витязь» — 3
5. «Газпром» — 3
6. СКВО — 3
7. «Дагдизель» — 3
8. «Астрахань» — 3
9. «Олимпия» — 1
10. «Биолог» — 1
11. «Мэщыкью» — 0
12. «Краснодар-2» — 0
13. «Энергия» — 0
14. «Алания-Д» — 0
15. «Торпедо» — 0
16. «Таганрог» — 0
17. «Терек-2» — 0
18. «Зэкъошныгъ» — 0.

Шъуиупчлэхэм яджэуапхэр

Футболым пыщагъэхэм яупчлэхэр бэ мэхьух. Редакцием макъэ къезыгъэлугъэхэм тафэ-раз. «Зэкъошныгъэр» бэдзэогуум и 17-м тикъалэ зыщешлэклэ, джэуапхэр гъэзетеджэхэм къатты-жыщтых.

Нэклубгъор зыгъэхъазыргъэр ЕМТЫЛЪ Нурбий.

Зэхэзышагъэр ыкли кыдэзы-гъэкырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкь лфхэмклэ, лэклиб кьэралхэм ащы-псэурэ тильэп-кьэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмклэ ыкли кьэбар жьугъэм иамал-хэмклэ и Комитет Адресыр: ур. Кре-стьянскэр, 236

Редактор шхьалэр ДЭРБЭ ТИМУР

Редактор шхьалэм иапэрэ гуадзэр МЭШЛЭКЪО Саид

Пшъэдэклижь зыхьырэ секретарыр

ЖАКlЭМЫКЪО Аминэт

Редакциер зыдэщылэр: 385000, кь. Мыекъяупэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79, редактор шхьалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэр-пшъэдэклижь зы-хьырэ секретарыр: 52-16-77. E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты-гъэр:

Урысые Федерацием хэутын лфхэмклэ, телерадиокъэтын-хэмклэ ыкли зэлъы-лэсыклэ амалхэмклэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэлюры-шланл, зэраушыха-тыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. Мыекъяупэ, ур. Пионерскэр, 268

Пчъагъэр 4035 Индексхэр 52161 52162 Зак. 2604

Хэутыным узщыклэтхэнэу щыт уахьтэр Сыхьатыр 18.00 Зыщыклэтхэгъэхэ уахьтэр Сыхьатыр 18.00